

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 101

Archeologienota Baron
Descampsiaan 44 te Wijgmaal
(Vlaams-Brabant).

PIETERS HADEWIJCH, VAN HUFFEL CEDRIC

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2016
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Bart De Smaele, Hadewijch Pieters
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba.

Inhoudsopgave

1	Administratieve fiche	- 5 -
2	Bureauonderzoek	- 11 -
2.1	Archeologische voorkennis	- 11 -
2.2	Aanleiding van het onderzoek.....	- 11 -
2.3	Doel van het onderzoek	- 11 -
2.4	Huidige situatie projectgebied	- 12 -
2.5	Beschrijving geplande werken.....	- 12 -
2.6	Randvoorwaarden	- 13 -
2.7	Werkwijze	- 13 -
3	Assessmentrapport.....	- 18 -
3.1	Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied.....	- 18 -
3.2	Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied	- 21 -
3.2.1	Tertiair geologisch	- 21 -
3.2.2	Quartaire geologisch	- 22 -
3.2.3	Bodem	- 23 -
3.2.3.1	Bodemtype	- 23 -
3.2.3.2	Potentiële bodemerosie	- 24 -
3.2.3.3	Erosiegevoeligheid.....	- 25 -
3.2.3.4	Landgebruik	- 26 -
3.2.3.5	Gewestplan.....	- 27 -
3.3	Historische situering van het onderzoeksgebied	- 28 -
3.3.1	Algemene historische situering	- 28 -
3.3.2	Historisch kaartmateriaal	- 31 -
3.3.2.1	Fricx-kaarten (1712)	- 31 -
3.3.2.2	Kaart van Ferraris (1771 – 1778)	- 32 -
3.3.2.3	Atlas der Buurtwegen (1841)	- 33 -
3.3.2.4	Topografische kaart Vandermaelen (1846 – 1854)	- 34 -
3.3.2.5	Kaart van Popp (1842 – 1879)	- 35 -
3.3.2.6	Luchtfoto's (1971)	- 36 -
3.3.2.7	Luchtfoto's (1979-1990)	- 37 -

3.3.2.8	Luchtfoto's (2012)	- 38 -
3.4	Archeologische situering van het projectgebied.....	- 39 -
4	Besluit	- 42 -
4.1	Besluit gespecialiseerd publiek	- 42 -
4.2	Besluit breed publiek.....	- 45 -
5	Bibliografie.....	- 46 -
6	Lijst van plannen.....	- 47 -
7	Lijst van figuren	- 48 -

1 Administratieve fiche

Projectcode	2016K478
Site	Wijgmaal – Baron Descampslaam 44
Projectsigle ADEDE	WIJ-DES
Ligging	Baron Descampslaam 44 3018 Wijgmaal (Leuven)
Bounding Box	Punt 1 (W): X: 172815,736m Y: 179454,208m Punt 2 (O): X: 172992,895m Y: 179490,057m
Topografische kaart	Zie plannr. 1 (onderaan paragraaf)
Kadaster	Leuven Afd. 15/Herent, Sectie C, nrs. 170L, 176D5, 176R5, 176S5, 177D3, 177X2, 178G, 177C3 Zie plannr. 3
Soort onderzoek	Bureauonderzoek - archeologienota
Opdrachtgever	Cohousing Wijg & Co Baron Descampslaam 44 3018 Wijgmaal
Aard van de vervolgwerven	Cohousing-project bestaande uit nieuwbouwwoningen, groenzones, parkeergelegenheid
Uitvoerder	ADEDE bvba
Erkenningsnummer ADEDE bvba	2015/00058
Erkend archeoloog	Bart De Smaele 2015/00070
Tijdelijke bewaarplaats archief	ADEDE bvba
Bibliografische referentie	H. Pieters & C. Van Huffel, 2016, Archeologienota Baron Descampslaam 44 te Wijgmaal (Vlaams-Brabant), ADEDE Archeologisch Rapport 101, Gent.
Grootte projectgebied	14 103m ²
Periode uitvoering	November – december 2016

Thermen thesaurus Onroerend Erfgoed	Archeologienota, bureauonderzoek
Verstoorde zones	Zie plannr. 4

Plannr. 1
Topografische kaart.

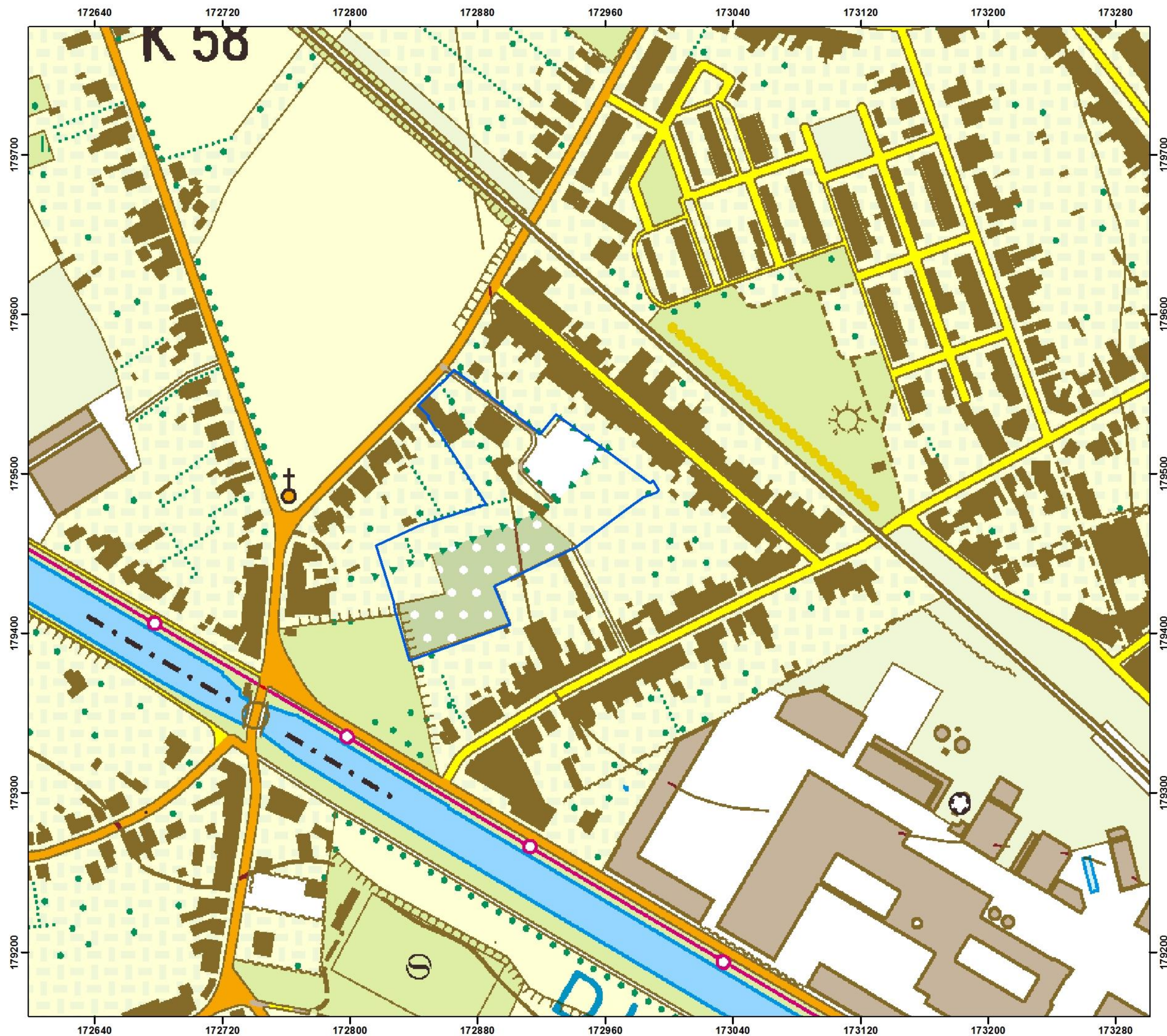
2016K478

05/12/2016

© NGI

Legende

Projectgebiet

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

WIJGMAAL - BARON DESCAMPSLAAN

Plannr. 2
Orthofoto, 2015.

2016K478

05/12/2016

© Geopunt

Legende

 Projectgebied

0 120
Meter

Plannr. 3
GRB.

2016K478 05/12/2016

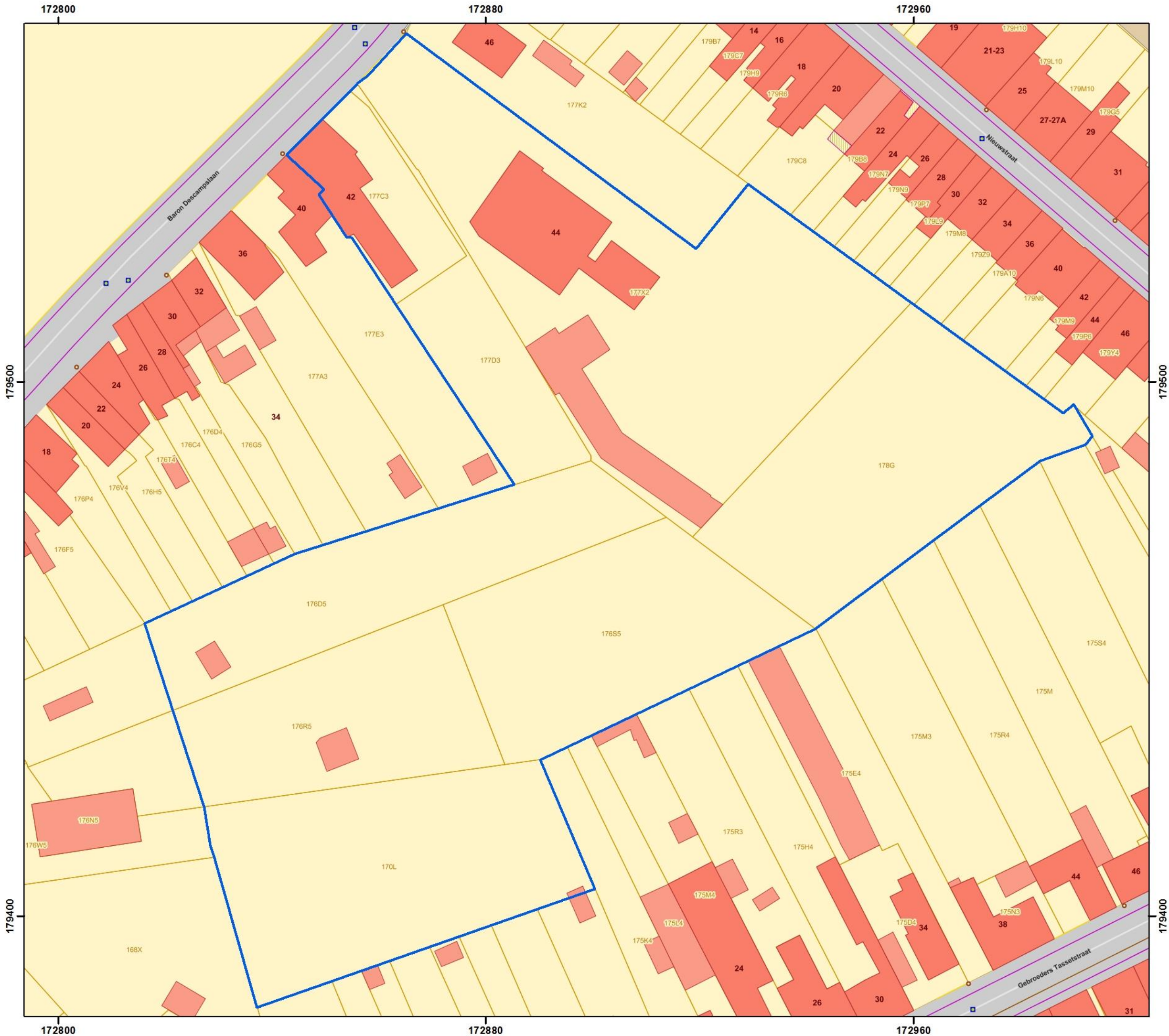
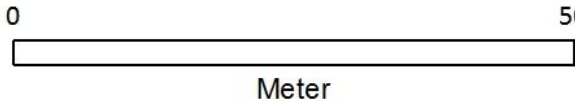
© Geopunt

05/12/2016

© Geopunt

Legende

Projectgebiet

Plannr. 4
Gekende verstoorde zones.

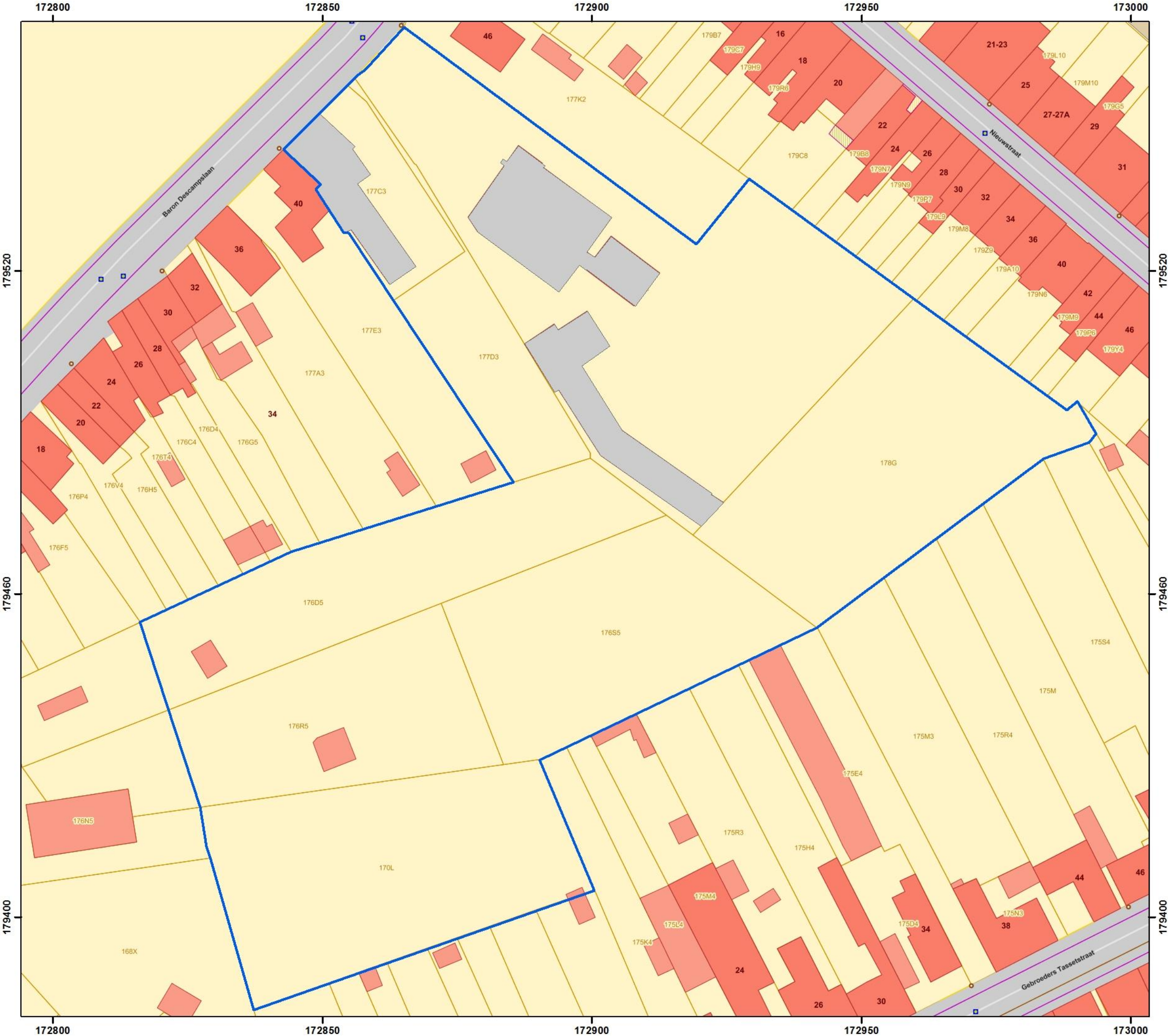
2016K478 05/12/2016

© Geopunt

Legende

Projectgebiet

Verstoord

2 Bureauonderzoek

2.1 Archeologische voorkennis

Binnen het projectgebied werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Op het Geoportaal¹ van de Centraal Archeologische Inventaris (CAI) zijn wel een aantal meldingen opgenomen. Het betreft voornamelijk aanwijzingen voor bewoning vanaf de 18de eeuw. Er wordt tevens melding gemaakt van enkele bunkers die behoorden tot de kw-linie (cf. infra).

Deze meldingen worden kort besproken in §3.4 *Archeologische situering van het projectgebied*.

2.2 Aanleiding van het onderzoek

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt. De initiatiefnemer is daarom verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

2.3 Doel van het onderzoek

Deze archeologische nota heeft tot doel om door middel van de bestaande archeologische, geografische, geologische, en historische bronnen de mogelijkheid tot het aantreffen van archeologisch waardevolle sites binnen het projectgebied te onderzoeken. Aan de hand van de verzamelde informatie wordt vervolgens een plan van maatregelen opgesteld met het doel de archeologische kennis te bewaren voor de volgende generaties.

Volgende onderzoeksvragen worden in deze archeologienota behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied?
- Zijn er archeologische sites met relevante cultuurhistorische waarde gekend op of in de omgeving van het onderzoeksgebied?
- Hoe evolueerde het historische landgebruik en bebouwing van het onderzoeksgebied?

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

- Wat is de potentiële impact van de geplande werken op het cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed?
- Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?

2.4 Huidige situatie projectgebied

Het projectgebied wordt afgebakend door de Baron Descampslaan in het noorden, de Wijgmaalsesteenweg in het westen, de Nieuwstraat in het oosten. Ten zuiden van het projectgebied liggen de tuinen behorende tot de huizen aan de Gebroeders Tassetstraat.

Het gebied beslaat verschillende percelen waarvan een aantal onbebouwd zijn, terwijl enkele andere percelen bebouwd zijn met woonhuizen en tuinen. Het meest oostelijk gelegen perceel betreft een feestzaal met bijhorende lusttuin en achterliggend parkeerterrein. De bestaande bebouwing is verbonden met de straat door middel van verharde wegen. De verschillende percelen zijn van elkaar gescheiden door hagen en/of paaltjes. In het zuidwesten is een klein gebied aanwezig dat begroeid is met bomen en struikgewas.

Voor een inplantingsplan van de bestaande toestand, zoals aangeleverd door de opdrachtgever, wordt verwezen naar plannr. 5. Doorsneden van de bestaande toestand konden niet worden aangeleverd door de opdrachtgever.

2.5 Beschrijving geplande werken

Alle huidige gebouwen zullen afgebroken worden en op het terrein worden zeven nieuwe gebouwen opgericht waarvan één hoofdgebouw en zes woningblokken. Deze woningblokken zullen bestaan uit appartementen, gewone woningen en duplexwoningen. De geplande funderingsdiepte van deze bouwblokken bedraagt 80cm. Het centrale gebouw in het noorden van het projectgebied krijgt een kelderverdieping waarvan de geplande verstoringsdiepte 3m bedraagt. Achter de woongebouwen worden privétuintjes voorzien. Rond het zuidelijke deel van het hoofdgebouw wordt een smal terras aangelegd. De gebouwen worden met elkaar en met de straat verbonden door smalle weggetjes. Het hele domein wordt groen ingericht waarbij de bestaande bomen bewaard blijven en nieuwe bomen worden aangeplant. Centraal wordt een wadi aangelegd (verstoringsdiepte maximum 0,5m), alsook een moestuin met serre, boomgaard, kippenren en trapveldje worden ingeplant. In het noorden, vlakbij de straatkant, zal een groen parkeerlint ingericht worden met een containerberging. Naast de moestuin in het westen komt ook een overdekte fietsenstalling. De nieuwe groenzone in het oosten

van het projectgebied zal deel uitmaken van het openbaar domein. Verspreid over het projectgebied komen verschillende regenwater- en septische putten. Deze kennen een geplande verstoringsdiepte van 2,5m.

Voor een inplantingsplan van de geplande toestand wordt verwezen naar plannr. 6. Doorsneden konden niet worden aangeleverd door de opdrachtgever. De geplande bodemingrepen staan echter wel aangeduid op een plan van de ontwerptoestand.

2.6 Randvoorwaarden

De terreinen zijn nog niet in eigendom van de opdrachtgever. Eventueel vooronderzoek met ingreep in de bodem kan dan ook pas uitgevoerd worden na het verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning.

2.7 Werkwijze

Dit bureauonderzoek heeft tot doel de aanwezigheid en de bewaringstoestand van de archeologische resten binnen het projectgebied in te schatten, alsook de impact van de geplande werken op het aanwezige archeologische erfgoed. Op basis van de verworven kennis kunnen concrete aanbevelingen geformuleerd worden voor een eventuele verder prospectie-/opgravingsstrategie. De archeologische verwachting van het projectgebied wordt gebaseerd op gekende geologische, landschappelijke, archeologische, historische en geografische bronnen. Hiervoor wordt beroep gedaan op gekende literatuur, de Centraal Archeologische Inventaris, het Geoportaal van Onroerend Erfgoed en de Databank Ondergrond Vlaanderen. Dit alles wordt vervolgens samengelegd met topografische kaarten, recente luchtfoto's, kadasterkaarten en plannen van de gekende/geplande toestand.

Overzicht geconsulteerde kaarten:

- Onderzoeksgebied:
 - Inplantingsplan huidige toestand
 - Inplantingsplan geplande toestand
 - Doorsnede bestaande toestand
 - Doorsnede nieuwe toestand
- Geografische/geo (morfo)logische en bodemkundige situering:
 - Topografische kaart
 - Orthofoto

- Kadasterkaart
- Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II
- Tertiair geologische kaart
- Quartair geologische kaart
- Bodemtypekaart Vlaamse Gewest
- Erosiegevoeligheidskaart
- Potentiële bodemerosiekaart
- Bodemgebruiksbestand
- Gewestplan
- Historische situering:
 - Cartes des Pays-Bas van Fricx, 1712
 - Kaart van Ferraris, 1777
 - Atlas der Buurtwegen, 1840
 - Topografische kaart van Vandermaelen, 1846-1854
 - Kaart van Popp, 1842-1879
 - Luchtfoto's
- Archeologische situering:
 - Geoportaal Centraal Archeologische Inventaris
 - Inventaris Onroerend Erfgoed

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

WIJGMAAL - BARON DESCAMPSLAAN

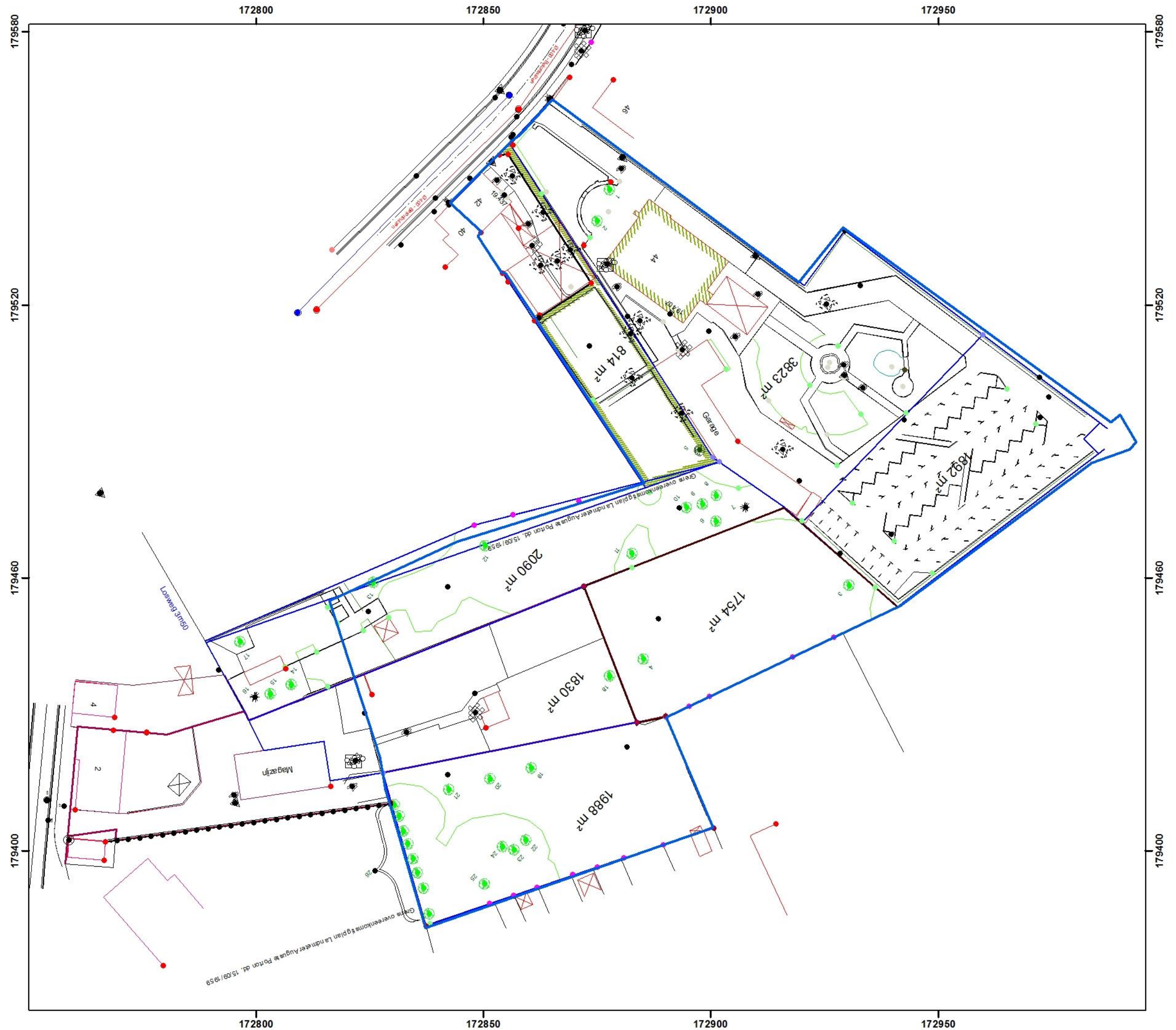
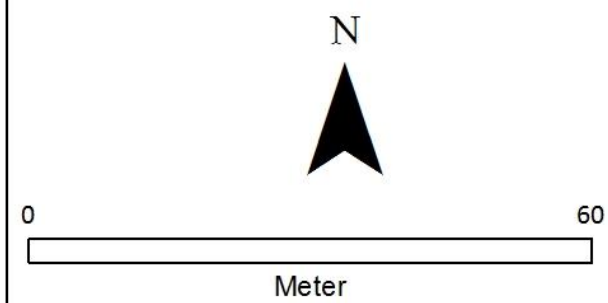
Plannr. 5
Bestaande toestand.

2016K478 05/12/2016

© opdrachtgever

Legende

 Projectgebied

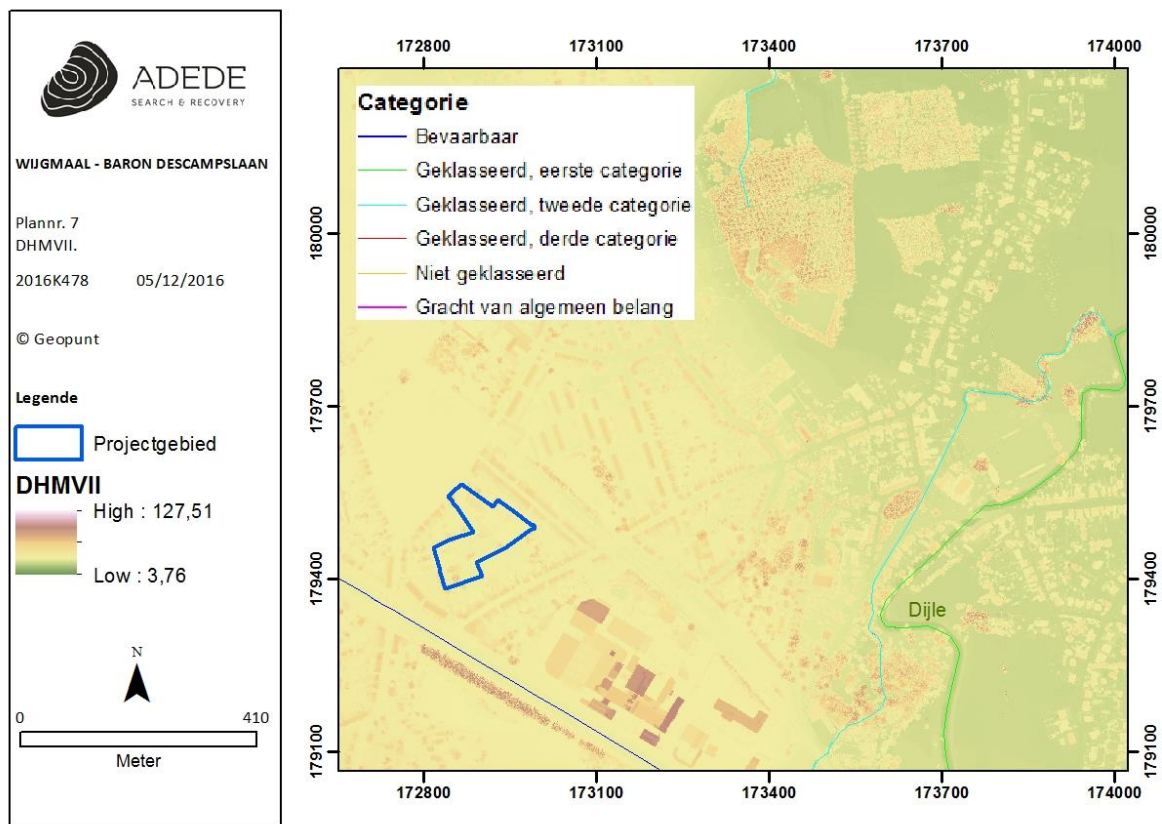

3 Assessmentrapport

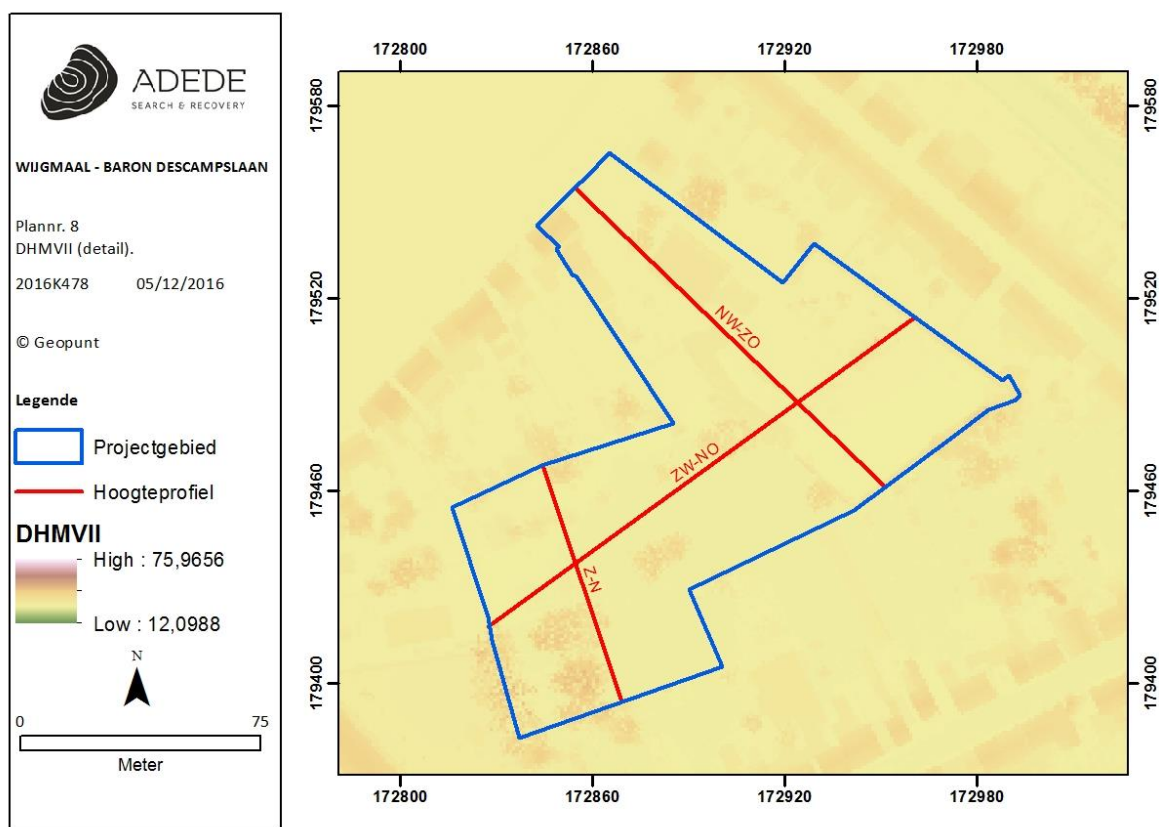
3.1 Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied

Wijgmaal is sinds 1977 een deelgemeente van de stad Leuven in de provincie Vlaams-Brabant. Voor 1977 hoorde het bij de gemeente Herent. Het dorp is ingeklemd tussen de Dijle in het oosten en de Leuvense Vaart in het westen. Het onderzoeksgebied bevindt zich in het Dijlebekken, meer bepaald het deelbekken Leibeek-Weesbeek-Molenbeek.

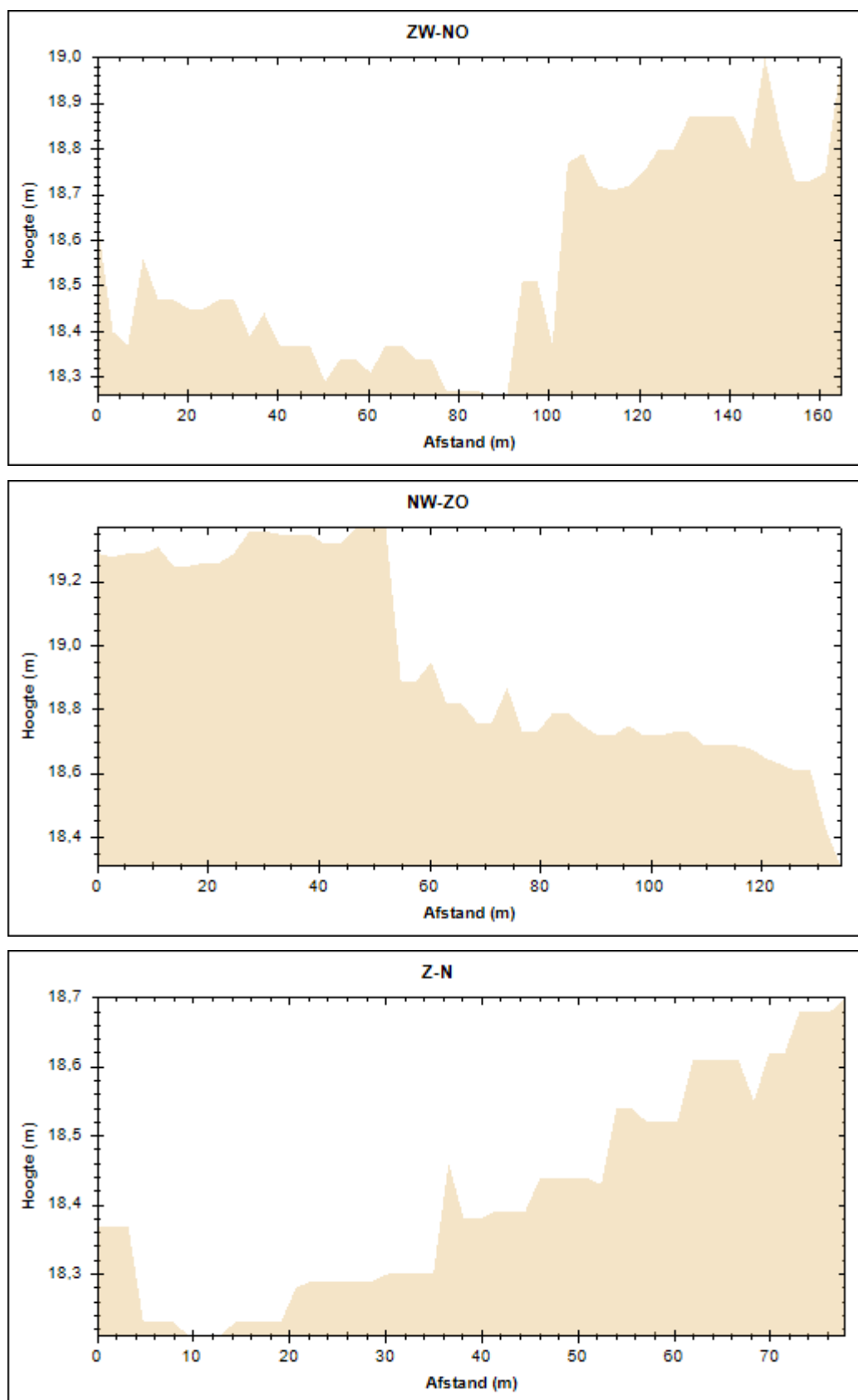
Figuur 1. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.

Het projectgebied bevindt zich nog net op de rand van de helling naar de vallei toe, waardoor het - met een gemiddelde TAW-waarde van 18,3m- zo'n 4m TAW boven het Dijlebekken uitsteekt.

Figuur 2. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail).

Onderstaande afbeeldingen geven een zicht op de hoogteprofielen van het projectgebied.

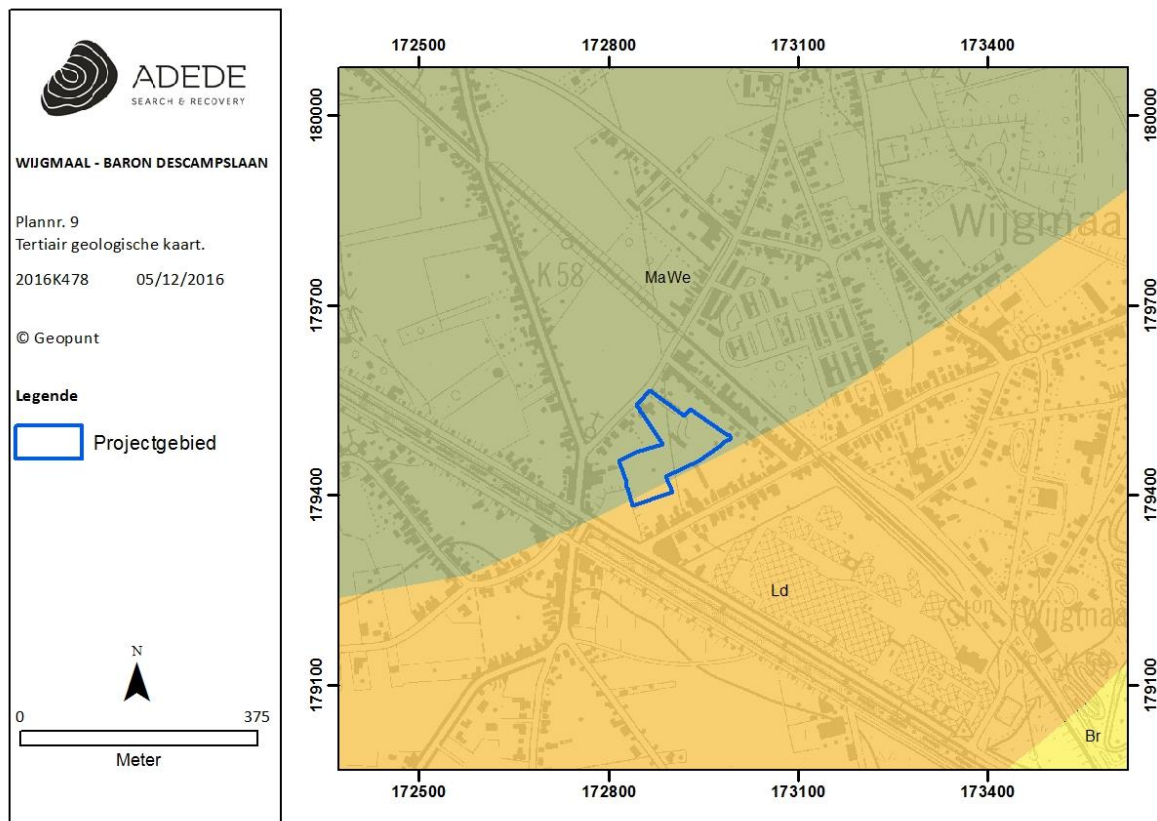

Figuur 3. Hoogteprofielen van het projectgebied.

3.2 Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied

3.2.1 Tertiair geologisch

Het noordelijke deel (en tevens het grootste deel) van de projectlocatie bevindt zich binnen de Formatie van Maldegem, meer bepaald het Lid van Wemmel (MaWe), terwijl het uiterste zuidelijke deel van de projectlocatie zich binnen de oudere Formatie van Lede (Ld) bevindt.

Figuur 4. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart.

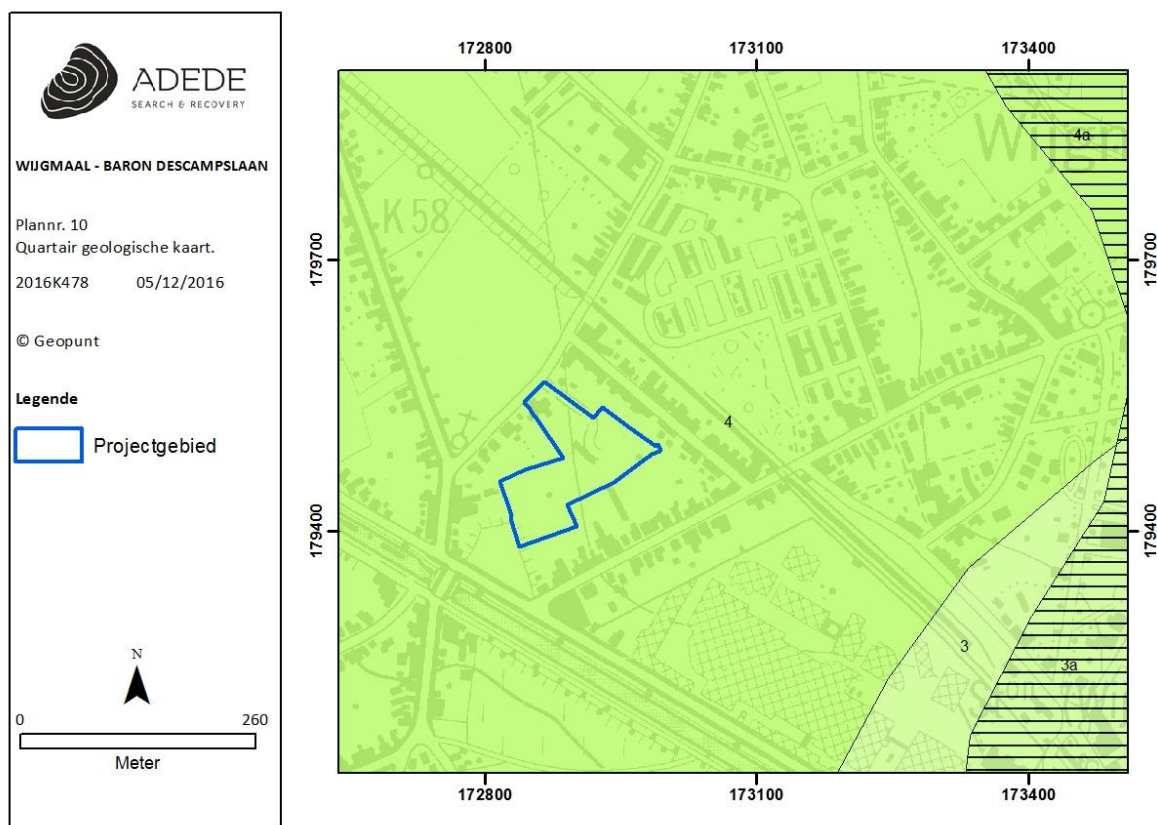
De **Formatie van Lede** is een ondiepe mariene afzetting die werd afgezet tijdens het Eoceen door de zee die toen het noorden en het midden van België bedekte. De afzetting is samengesteld uit lichtgrijs, fijn zand waartussen soms kalksteenbanken kunnen voorkomen en waar onderaan de laag een basisgrind aanwezig is. Verder is het kalk- en fossielhoudend en kan het soms ook glauconiet bevatten.

Bovenop de Formatie van Lede bevindt zich de **Formatie van Maldegem** die is opgebouwd uit een afwisseling van lagen marien zand en klei van het Laat Eoceen. Deze formatie bestaat uit 7 leden (van oud naar jong): Lid van Wemmel, Asse, Ussel, Onderdale, Zomergem, Buisputten en Onderdijke. Ter hoogte van de projectlocatie wordt enkel het Lid van Wemmel teruggevonden. Dit lid is samengesteld uit grijs tot groen zand dat klei- en glauconiethoudend is.

3.2.2 Quartair geologisch

Ter hoogte van het gehele onderzoeksgebied is profieltype 4 aanwezig. Dit houdt in eerste instantie in dat er geen Holocene en/of tardiglaciale afzettingen aanwezig zijn bovenop de Pleistocene sequentie. De opbouw van dit profieltype is als volgt:

- **ELPw en/of HQ:** Dit zijn eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) of mogelijk Vroeg-Holoceen. In het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen bestaan deze afzettingen voornamelijk uit silt (loess) en in de meer noordelijke en centrale delen van Vlaanderen, waar het onderzoeksgebied zich bevindt, zijn deze opgebouwd uit zand tot zandleem. Anderzijds kunnen er eveneens hellingsafzettingen van het Quartair aanwezig zijn.
- **FMPs:** Dit zijn fluviale afzettingen, aanwezig onder de zandige eolische afzettingen, van het Saaliaan (Midden-Pleistoceen).

Figuur 5. Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart.

3.2.3 Bodem

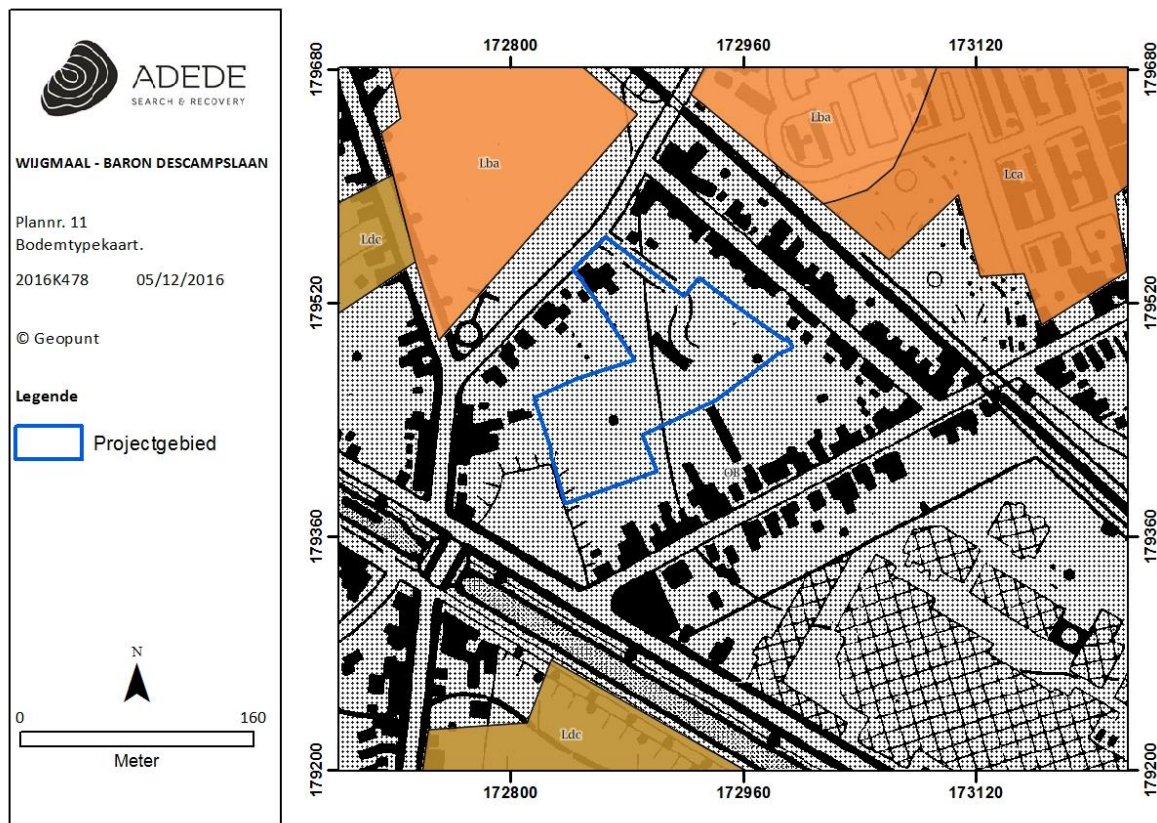
3.2.3.1 Bodemtype

Op de bodemtypekaart van Vlaanderen wordt volgend bodemtype teruggevonden binnen het onderzoeksgebied:

- **OB:** Dit zijn kunstmatige gronden waarbij het originele bodemprofiel door de mens gewijzigd of vernietigd is. In dit geval betreft het een bodem in bebouwde zone.

Vermits deze bodem geen uitspraak kan doen over de originele toestand van de bodem op de onderzoekslocatie, werd ook gekeken naar andere bodemtypes die aanwezig zijn binnen een straal van 500 m van het onderzoeksgebied. Volgende bodems werden teruggevonden:

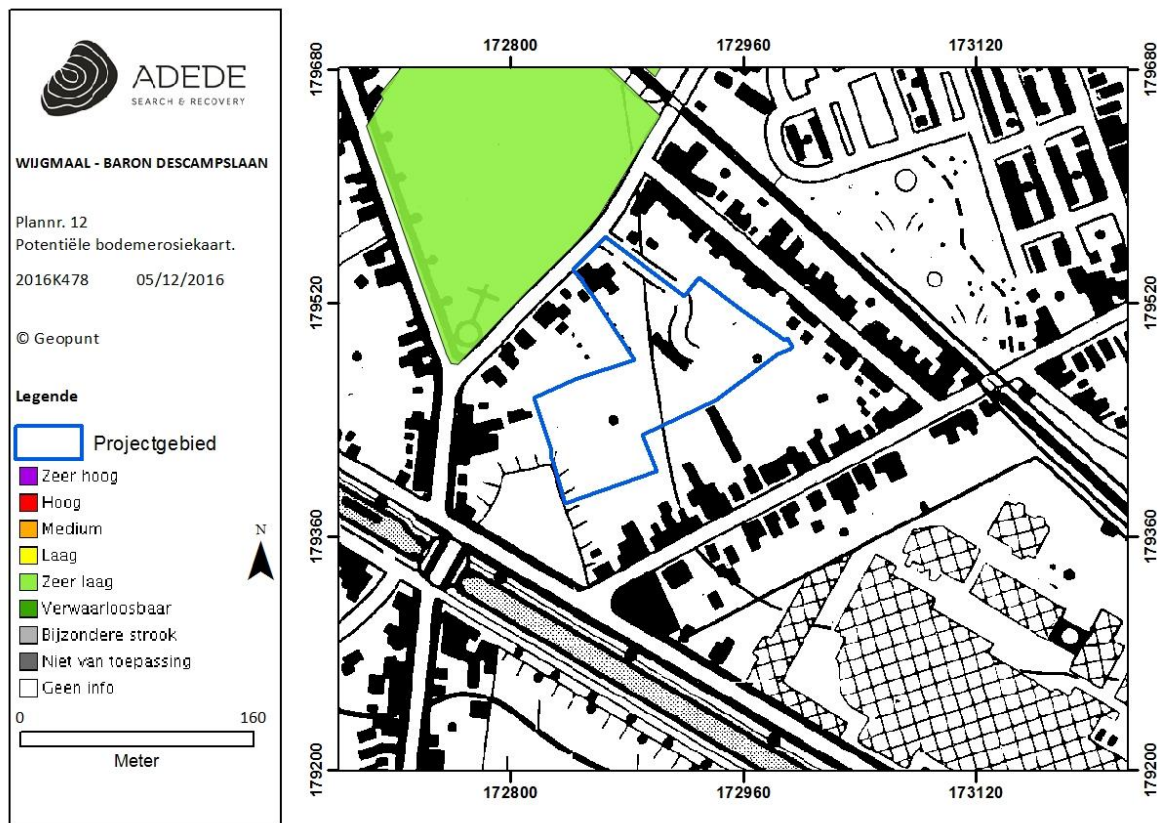
- **Lca:** Dit is een matig droge, zwak gleyige zandleembodem met een textuur B-horizont. Hierbij is bovenaan een A-horizont terug te vinden die verstoord is door ploegen of andere grondbewerking (Ap). Deze laag rust op de B-horizont. Deze horizont bestaat uit een bruine, zware zandleem die aangerijkt is met klei en sesquioxiden. Roestverschijnselen treden op tussen 80 e 120 cm diepte. Deze bodems hebben normaal gezien geen last van watergebrek noch wateroverlast en zijn zeer geschikt voor zowel veeleisend als weinig eisende teelten.
- **Lba:** Deze bodems zijn droge zandleemgronden met een textuur B-horizont. Hier komt bovenaan eveneens een donkerbruine, matig humeuze Ap-horizont voor, tot een diepte van ca. 25 cm. Tussen deze Ap-horizont en de bruinere en meer kleiige B-horizont ligt een bruinachtige, zwak humeuze overgangshorizont (AB), tot op een diepte van ca. 30-40 cm. Roestverschijnselen in dit type bodem komen voor op een diepte van meer dan 120 cm. Dit bodemtype heeft een gunstige waterhuishouding en is eveneens geschikt voor zowel veeleisende als weinig eisende teelten.
- **Ldc:** Dit zijn matig natte en gleyige zandleembodems met een sterk gevlekte en gebrokkelde textuur B-horizont. Bij deze bodem rust een Ap-horizont bovenop een bleekbruine uitgeloogde horizont met onderaan zwakke roestverschijnselen. De onderliggende B-horizont is verbrokkeld, sterk gevlekt en door oxydo-reductie verschijnselen met bruinrode en grijze vlekken doorweven. Deze bodems zijn doorgaans nat in de winter en goed vochthoudend in de zomer. Het zijn enerzijds goede gronden voor akkerland, zij het met eventuele toepassing van drainage, en anderzijds zeer geschikte gronden voor weiland.

Figuur 6. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.

3.2.3.2 Potentiële bodemerosie

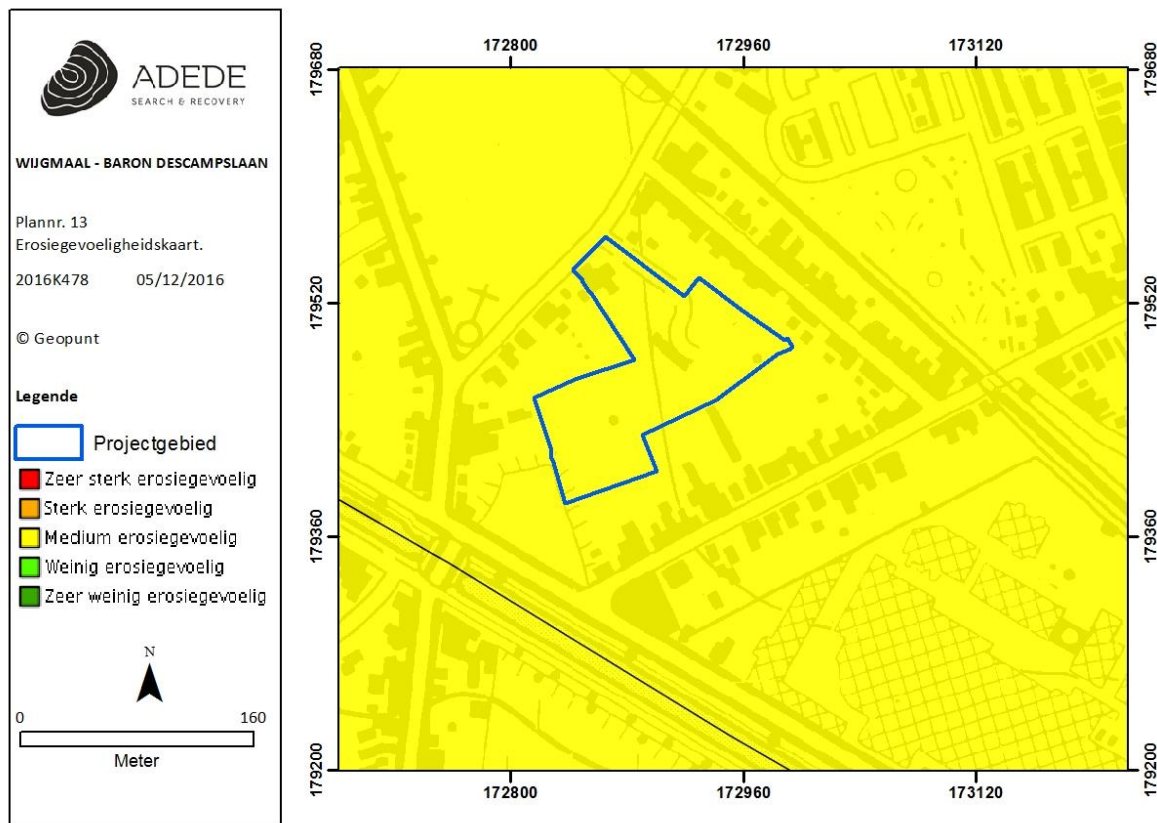
De potentiële bodemerosie per perceel houdt rekening met onder meer het bodemtype, de hellingsgraad en de hellingslengte van dat perceel. Het houdt echter geen rekening met het huidige landgebruik. Op onderstaande figuur wordt de potentiële bodemerosie per perceel (opname 2016) weergegeven ter hoogte van de Baron Descampsiaan te Wijgmaal. Hierop kan gezien worden dat met betrekking tot de totale erosie ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie beschikbaar is. Op naburige percelen gelegen binnen een straal van 500 m is de totale potentiële erosie zeer laag tot zelfs verwaarloosbaar.

Figuur 7. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart.

3.2.3.3 Erosiegevoeligheid

Op onderstaande figuur wordt de erosiegevoeligheid weergegeven van de Vlaamse gemeenten. Het onderzoeksgebied wordt hierop ingedeeld als zijnde van erosiegevoeligheid klasse 3, wat wil zeggen dat er een matige erosiegevoeligheid is.

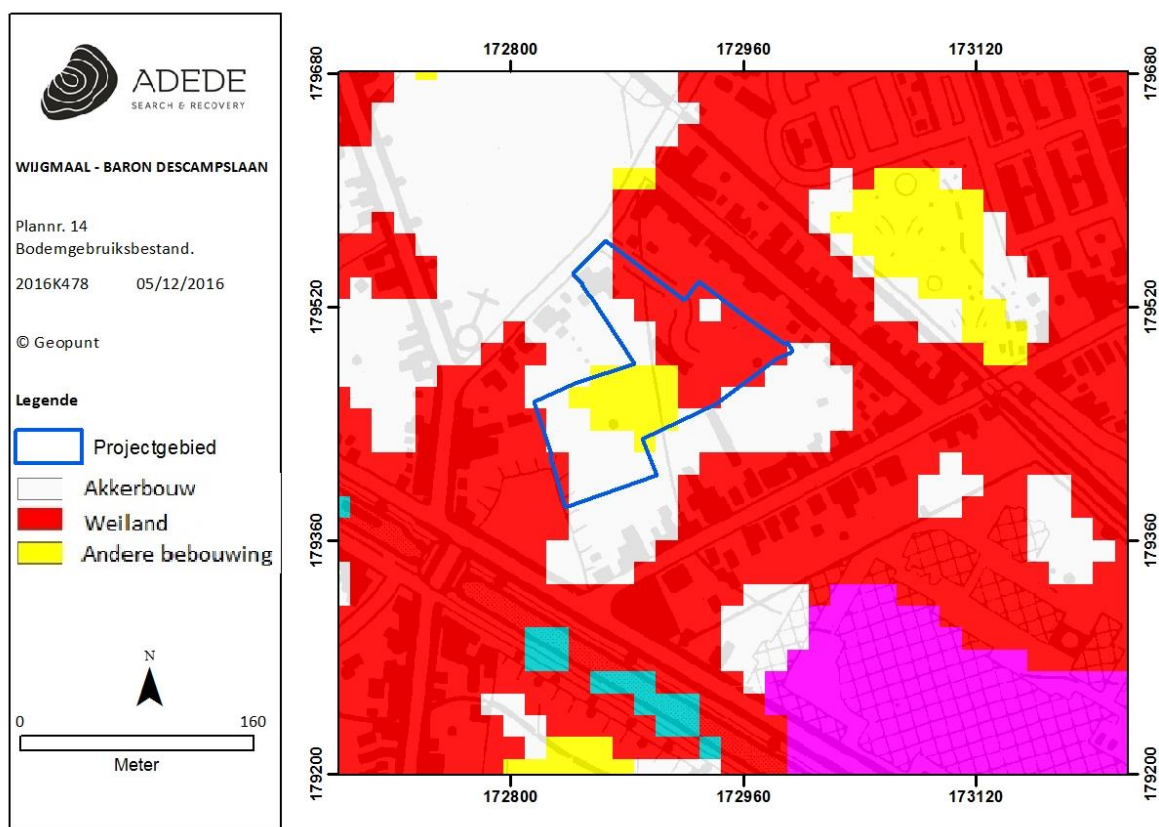

Figuur 8. Situering van het projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart.

3.2.3.4 Landgebruik

Om het landgebruik ter hoogte van het onderzoeksgebied na te gaan werd gebruikt gemaakt van het bodemgebruiksbestand, opname 2001. Hierop valt te zien dat het projectgebied als volgt gekarteerd staat:

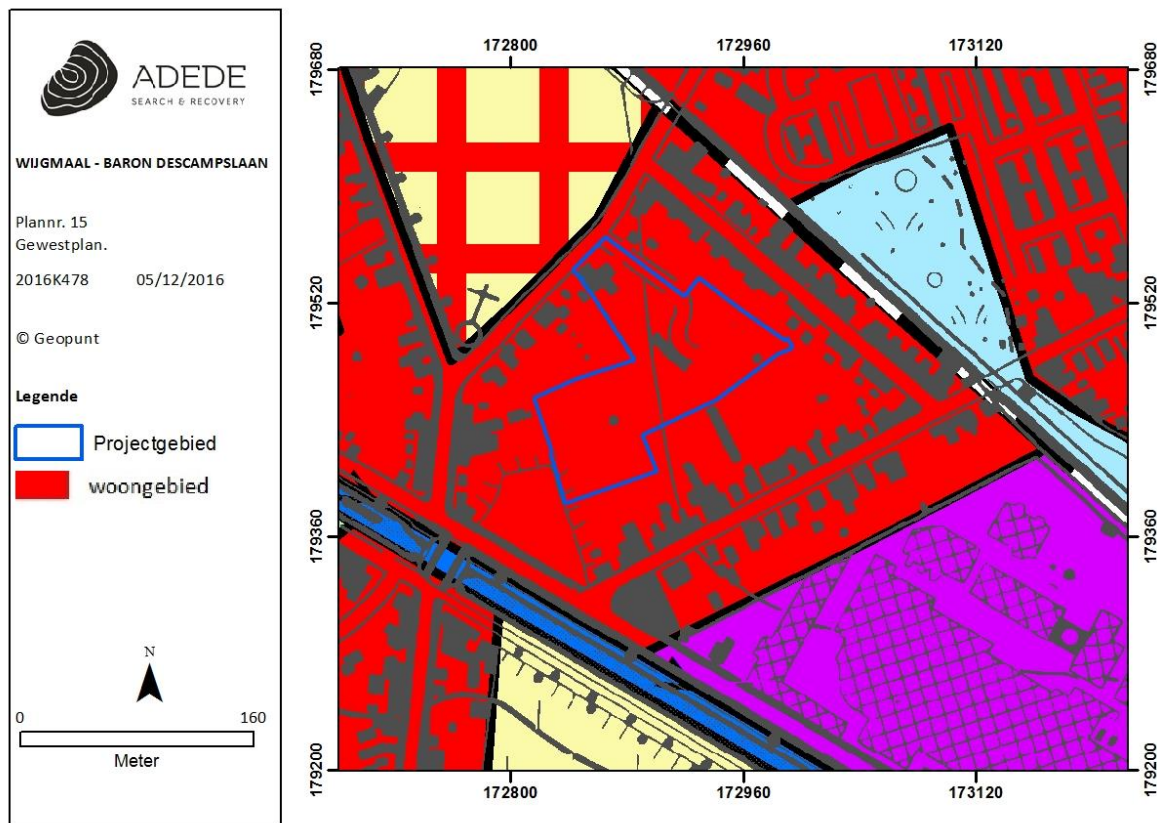
- **Akkerbouw:** Hierbij wordt de bodem gebruikt in rotatiesystemen waarbij jaarlijks gewassen worden geoogst, inclusief braakland.
- **Weiland:** Hierbij is de bodem bedekt met gras en het oppervlakte is niet gelegen in het overstromingsgebied van een rivier.
- **Andere bebouwing:** Bij dit landgebruik is het grootste deel van het gebied bedekt door structuren zoals gebouwen, wegen en artificiële oppervlakten met groene oppervlakten en stukken open bodem. Standaard is tussen 30 en 80% van deze bodem verhard.

Figuur 9. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand.

3.2.3.5 Gewestplan

Het volledige onderzoeksgebied is ingedeeld als woongebied op het gewestplan.

Figuur 10. Situering van het projectgebied op het gewestplan.

3.3 Historische situering van het onderzoeksgebied

3.3.1 Algemene historische situering

De oudste vermelding van Wijgmaal dateert van 1374 waarbij een perkament van Jan van Wicmale erkent dat de adellijke familie van Wicmale de uitbaters zijn van de watermolens. Deze verwijzen naar de watermolens in de Wijgmalenhoek die er stonden van de 14^e eeuw tot 1897 en waar boeren uit de omgeving hun graan kwamen malen. De watermolens en ook de sterk meanderende Dijle zorgden echter voor problemen voor de scheepvaart van Leuven naar Mechelen waardoor al in de middeleeuwen een kortere Dijle-arm gegraven werd. Deze arm werd de Molenbeek genoemd en zorgde voor de creatie van een moleneiland. De toenmalige eigenaars van de molens bouwden op dit eiland een herenhuis dat de naam *Motte* kreeg. Aan het begin van de Molenbeek werd een sluis met aanlegkaden gebouwd. Wanneer de sluis gesloten was, werd het water opgestuwd om de molen te

laten draaien. De scheepsdienst tussen Leuven en Mechelen bestond al in 1271 en zorgde onder meer voor de aanvoer van zandsteen voor het Leuvense stadhuis en de Sint-Pieterskerk².

In 1834 werd de herenwoning op het moleneiland opgekocht door Pierre Remy, vader van de latere industrieel Edouard Remy. Hier maakte deze laatste kennis met de watermolens van de Wijgmalenhoek. Edouard en zijn broer Felix waren oorspronkelijk graanhandelaars die graan vervoerden via hun schepen tussen de Antwerpse haven en Leuven. In 1855 kochten ze de aangrenzende graan- en olieslagmolens op, werd een rijstpellerij geïnstalleerd en de bloemmolen vernieuwd. Later bouwde men er ook de rijststijfelfabriek bij³. Na de dood van Felix, huwde Edouard zijn broers weduwe om het familiefortuin te behouden⁴. De fabriek kende een sterke groei en vanaf 1890 startte de bouw van nieuwe fabrieken langs de Vaart. De eerste helft van de 20^e eeuw staat bekend als de gouden jaren van de Fabrieken Remy. Op de oude molensite aan de Dijle kwamen een laboratorium en een veestal in de plaats. Het huidige uitzicht en de planning van het dorp zijn sterk verweven met de fabriek. Sinds de 16^e eeuw stond er langs de Dijleboorden een kapel, vlakbij de watermolen en de sluis. Maar voor de misvieringen waren de inwoners aangewezen op de parochiekerk van het nabijgelegen Herent. Onder invloed van Edouard Remy en ondanks het verzet van de priester van Herent werd in 1887 gestart met de bouw van de Sint-Hadrianuskerk. Deze kwam tegemoet aan de sterke bevolkingsgroei die ontstaan was door de uitbreidingen van de fabriek⁵.

Verder kocht Edouard vele stukken land in Wijgmaal op waar hij huisvesting voorzag voor zijn arbeiders. Vele van deze huizenrijen, roten genoemd, zijn vandaag de dag nog aanwezig. De oudste was de Armenroot aan de Pastoor Bellonstraat die in 1911 gesloopt werd en vervangen door woningen voor het lager kaderpersoneel. De Rijkenroot werd gebouwd eind 19^e eeuw en was bestemd voor vertrouwelingen en vrienden van Edouard Remy. Deze huizen waren veel groter en luxueuzer dan deze van de Armenroot⁶. Remy liet ook een heel nieuwe straat optrekken met 32 woningen, de Nieuwstraat, gelegen net ten oosten van het projectgebied. Ook de weduwen van arbeiders kregen hun eigen straat, de Weduwenrij, waar ze in kleine huisjes konden samenleven. De hogere klasse van de fabrieken werd ondergebracht in een wijk tussen de Dijle en de Remylaan, gebouwd aan het einde van de 19^e eeuw. Daar bouwde hij diverse villa's en een klein en een groot kasteel, elk omringd door een park. Het domein van het klein kasteel werd in 1975 verkocht en werd een natuurpark. Het grote kasteel werd verwoest tijdens de Tweede Wereldoorlog en van het domein rest enkel nog een muur met een ijzeren hek⁷.

² http://www.erfgoedcelleuven.be/nl/getfile/9032SHwijgmaalwebversiedef_755.pdf/bestand

³ SIWE, 2000

⁴ BERCKMANS J., GEERTS R., 2002

⁵ http://www.erfgoedcelleuven.be/nl/getfile/9032SHwijgmaalwebversiedef_755.pdf/bestand

⁶ http://www.erfgoedcelleuven.be/nl/getfile/9032SHwijgmaalwebversiedef_755.pdf/bestand

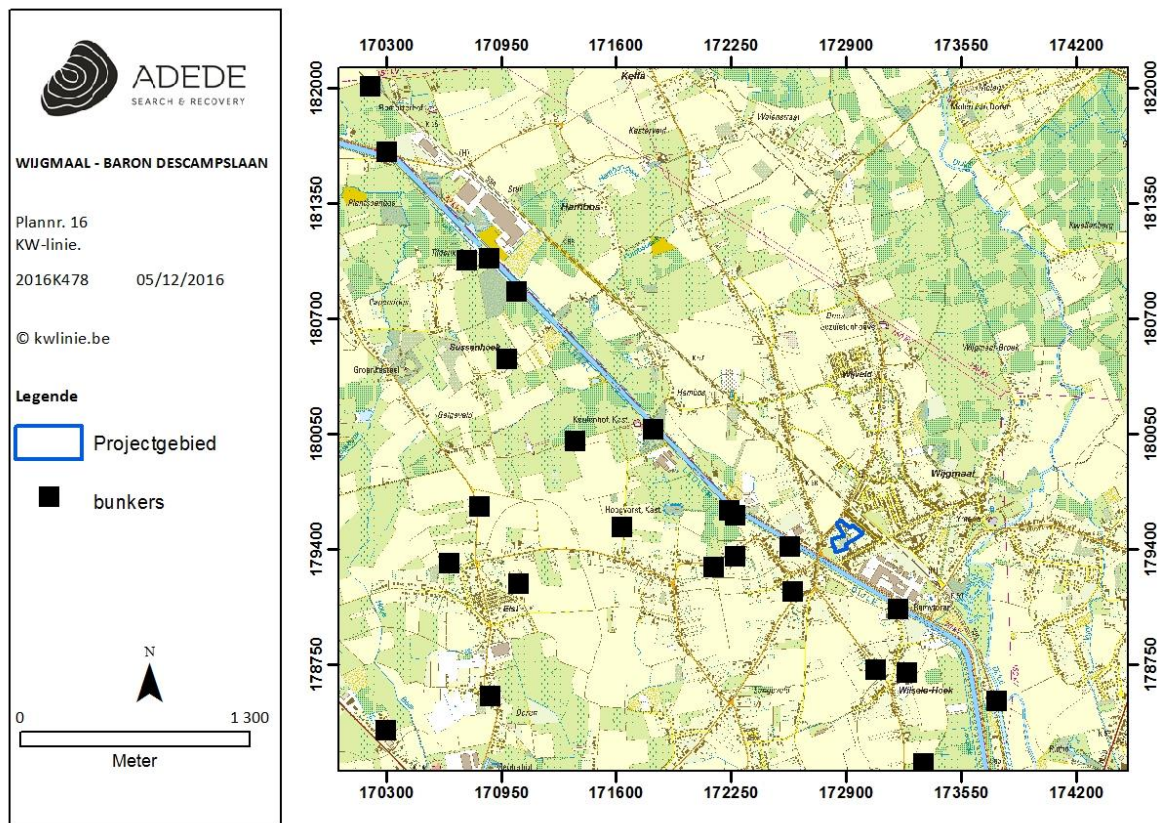
⁷ http://www.erfgoedcelleuven.be/nl/getfile/9032SHwijgmaalwebversiedef_755.pdf/bestand

Onder de regering van keizerin Maria Theresia werd in 1750 gestart met de bouw van de Vaart, een kanaal tussen Leuven en Mechelen waardoor de vaartijd tussen beide steden sterk verminderde. Verder zou dit de handel met zeeschepen bevorderen. Een tweede uitbreiding van de transportmogelijkheden in Wijnmaal ontstond in 1839 met de aanleg van de spoorlijn Mechelen-Leuven. In 1867 zouden de Fabrieken Remy een private spoorlijn aanleggen tussen de fabrieken en de spoorlijn om het goederenvervoer te vergemakkelijken. Hiervoor moest de oude kapel wijken⁸.

Wijnmaal heeft net zoals vele andere dorpen en steden te lijden gehad onder beide wereldoorlogen. Hierbij werden vele huizen verwoest en de bruggen over de Dijle en de Vaart gebombardeerd. Tijdens Wereldoorlog I moesten de Belgische troepen terugtrekken richting Antwerpen, maar probeerden ze de Duitsers toch te vertragen door hen in de flanken aan te vallen. Op 12 september 1914 werd er slag geleverd tussen Rotselaar en Wijnmaal waarbij 324 Belgische militairen sneuvelden. In de Tweede Wereldoorlog lag Wijnmaal aan de KW-Linie ter hoogte van de spoorweg Leuven-Mechelen en de Vaart. Deze linie bestond uit gevechtstankers die liepen van Koningshooikt tot Waver⁹ en hierbij handig gebruik maakten van het kanaal als verdedigingslinie.

⁸ http://www.erfgoedcelleuven.be/nl/getfile/9032SHwijnmaalwebversiedef_755.pdf/bestand

⁹ http://www.erfgoedcelleuven.be/nl/getfile/9032SHwijnmaalwebversiedef_755.pdf/bestand

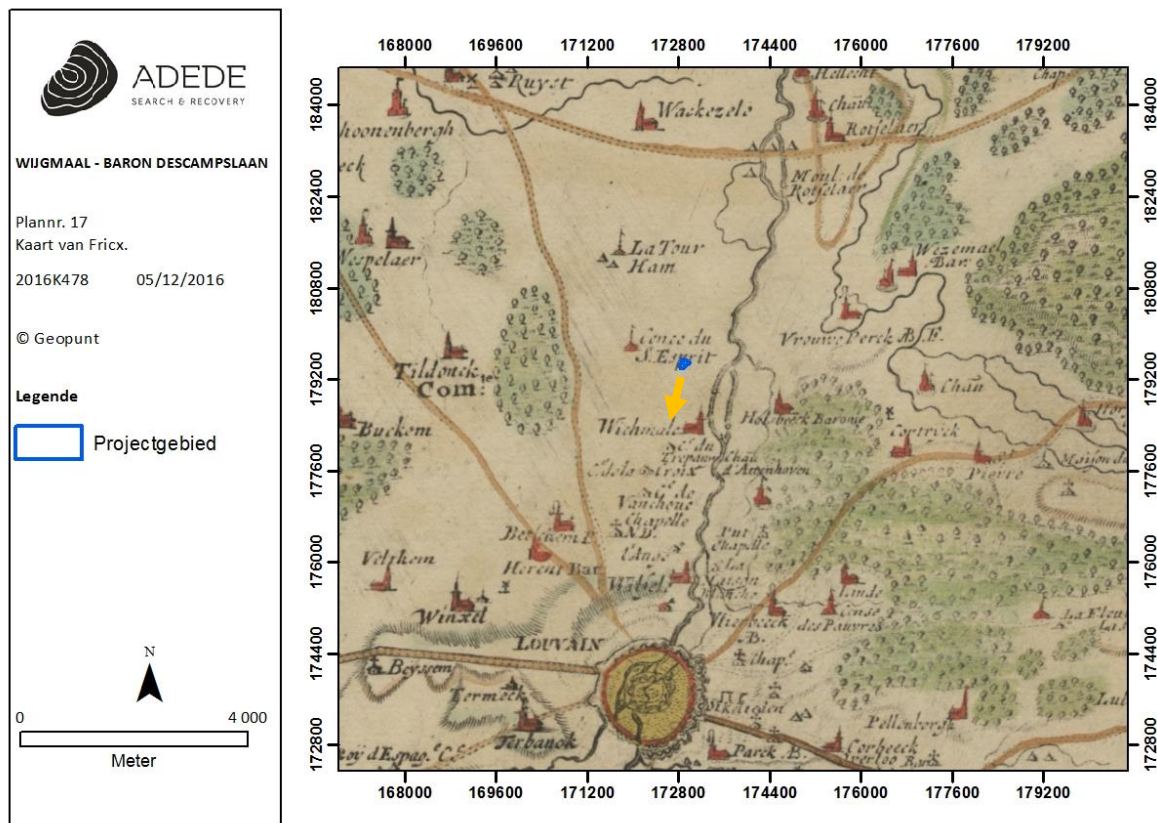
Figuur 11. Situering van het projectgebied ten opzichte van de KW-linie¹⁰.

3.3.2 Historisch kaartmateriaal

3.3.2.1 Fricx-kaarten (1712)

Op onderstaand fragment uit de kaarten der Nederlanden van Fricx is duidelijk te zien dat enkel stadskernen, wegen en belangrijke bouwwerken zoals kerken, kastelen, etc. werden weergegeven. Het ontbreken van bebouwing op deze kaart betekent dus niet per definitie dat er geen gebouwen stonden. Burgerlijke architectuur kreeg op deze kaarten immers zeer weinig aandacht. De onnauwkeurigheid van de kaart van Fricx maakt het moeilijk om deze correct te georefereren. De kaart van Fricx, zoals gegeorefereerd door Geopunt, vertoont een verschuiving van het kaartmateriaal in zuidelijke richting: het projectgebied staat immers teveel naar het noorden afgebeeld. Het projectgebied ligt in werkelijkheid ten westen van de kerk van Wijgmaal.

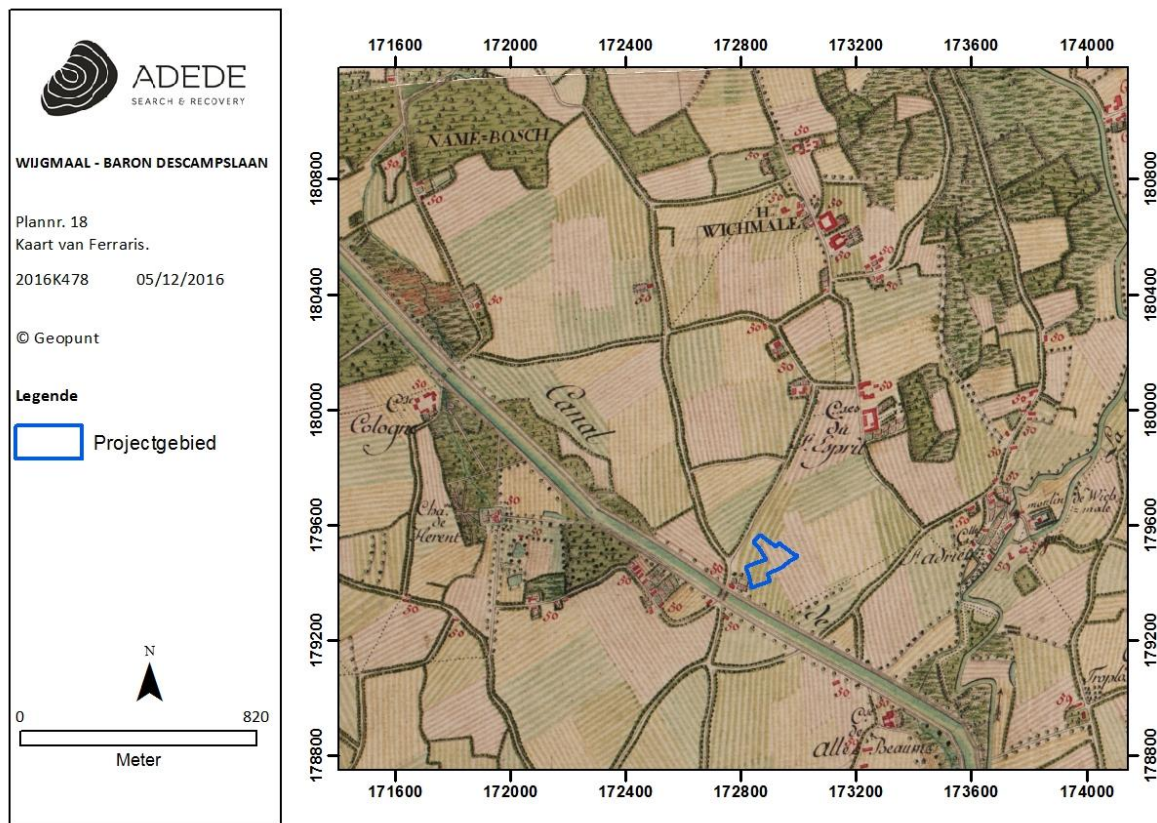
¹⁰ <http://www.kwlinie.be>

Figuur 12. Situering van het projectgebied op de kaart van Fricx.

3.3.2.2 Kaart van Ferraris (1771 – 1778)

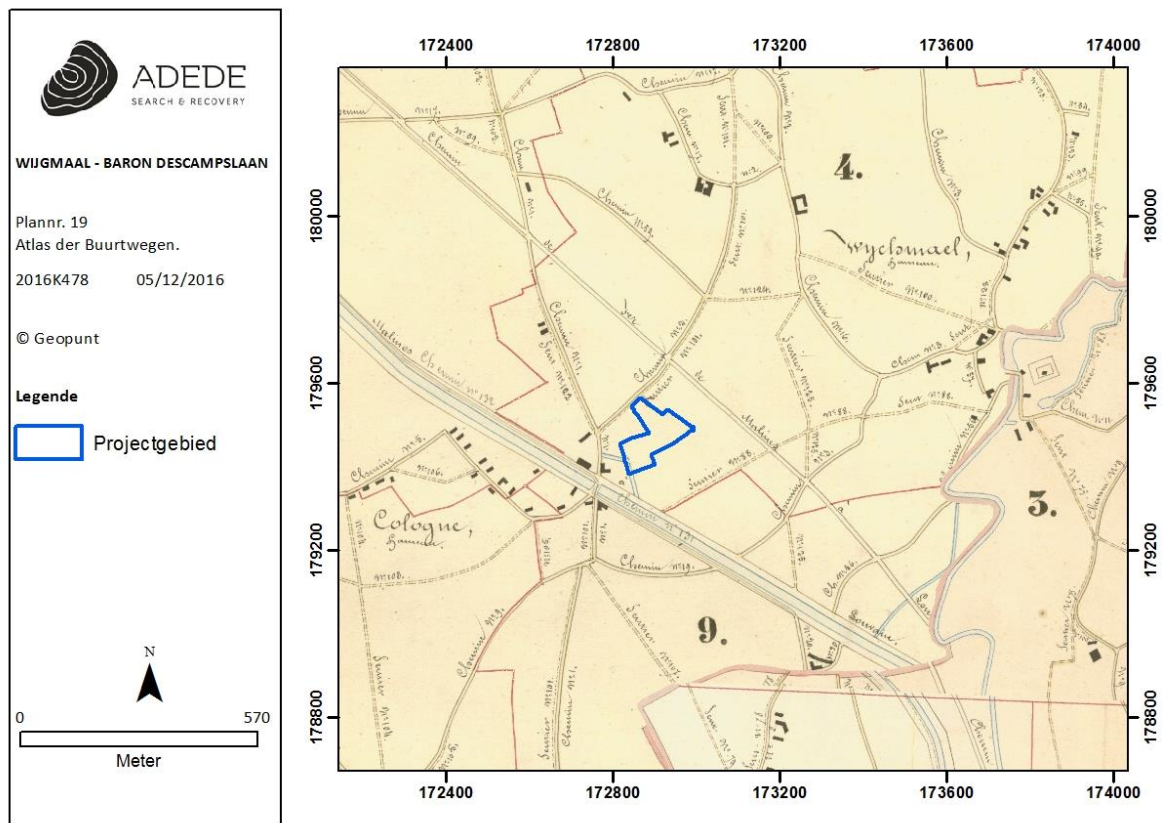
Op deze kaart is de Vaart van Leuven naar Mechelen reeds zichtbaar en het onderzoeksgebied bevindt zich net ten noorden van deze Vaart. Het onderzoeksgebied is onbebouwd en in gebruik als akkerland. Tussen het projectgebied en de Vaart was een gebouw aanwezig waarvan het domein afgebakend werd door bomen. Dit gebouw bevond zich verder aan een houten brug over de Vaart. Deze houten brug was verbonden met Wijgmaal door een weg. Aan de overkant van de Vaart was lichte bebouwing aanwezig met verderop het kasteel van Herent. Ten westen van het onderzoeksgebied stroomt de Dijle waar verdere bebouwing te bemerken is. Op de kaart worden op deze locatie ook de Sint-Hadrianuskapel, de watermolen en het moleneiland met een omweld gebouw weergegeven. Ten noorden van het projectgebied lagen verschillende grote hoeves waaronder de Hoeves van de Heilige Geest (Censes du St. Esprit).

Figuur 13. Situering van het projectgebied op de kaart van Ferraris.

3.3.2.3 *Atlas der Buurtwegen (1841)*

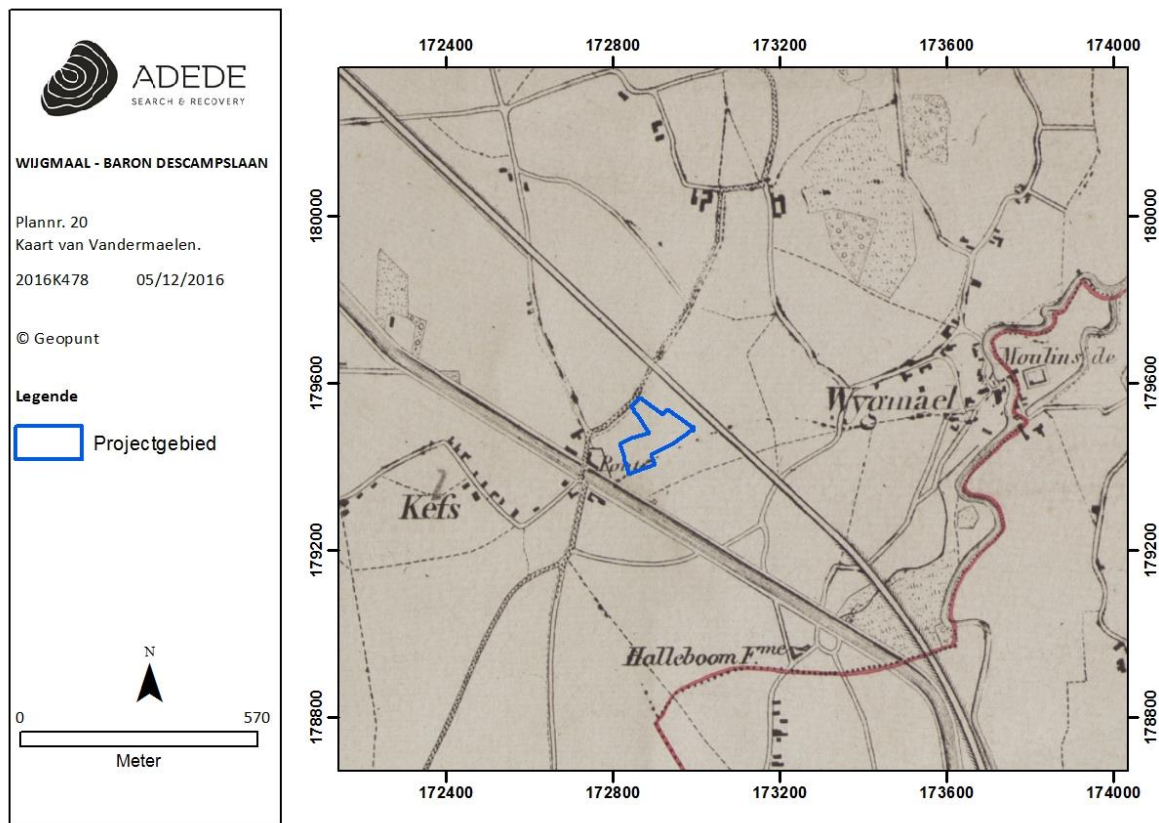
De spoorweg Mechelen-Leuven scheidt het onderzoeksgebied op deze kaart van het centrum van Wijkmaal. Het gebied ligt aan Sentier n. 101 en de Chemin n. 2 die verderloopt in noordelijke richting naar de verschillende hoeves die ook al aanwezig waren op de Ferrariskaart. Van de twee hoeves die de Hoeves van de Heilige Geest vormden, is op deze kaart nog maar één te zien. Door het onderzoeksgebied lijkt een waterloop te stromen die mogelijk de afbakening vormde voor het terrein rond een nabijgelegen gebouw. Dit gebouw bevindt zich aan de brug over de Vaart en was reeds aangeduid op de Ferrariskaart. Aan de overzijde van de weg zijn twee gebouwstructuren bijgekomen. De bebouwing aan de overkant van de Vaart wordt benoemd als Cologne. De omgeving rond het moleneiland lijkt weinig veranderingen te hebben ondergaan. Op het eiland zelf is nog steeds een omweld gebouw te zien.

Figuur 14. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen.

3.3.2.4 Topografische kaart Vandermaelen (1846 – 1854)

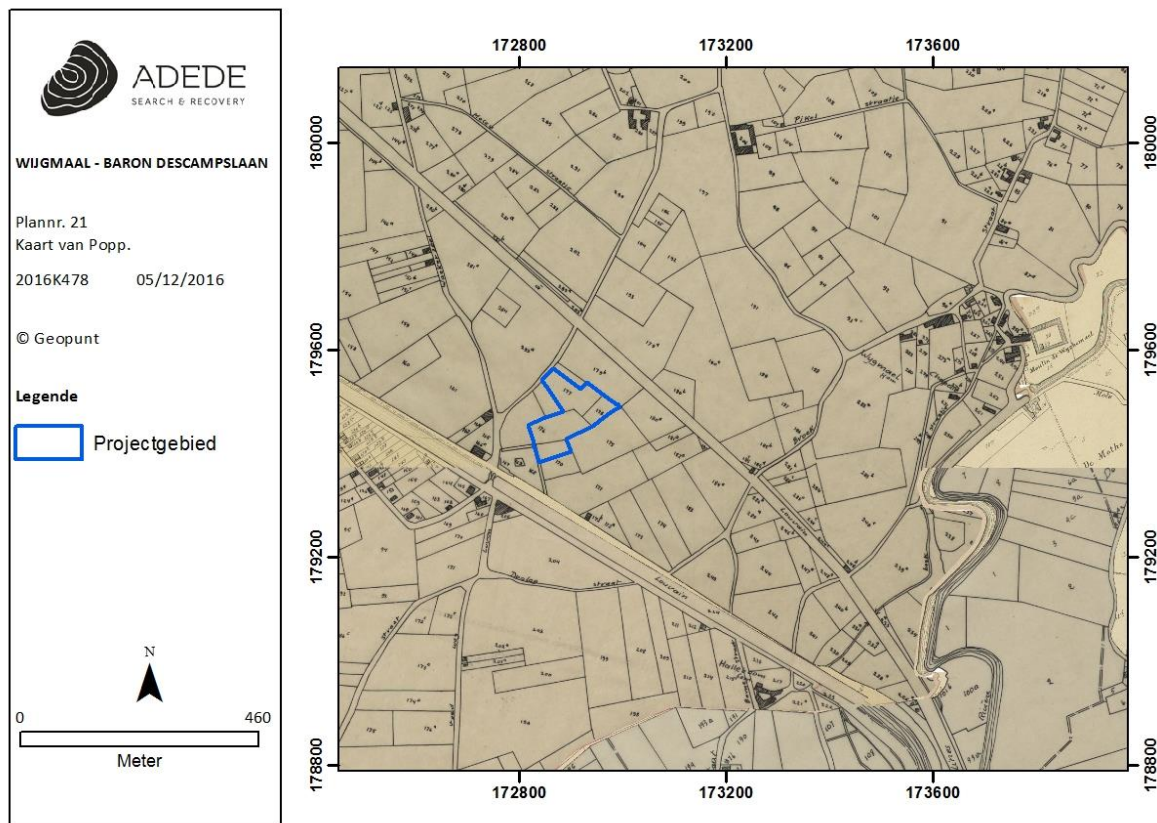
De kaart van Vandermaelen toont geen significante verschillen ten opzichte van de Atlas der Buurtwegen. Het reeds eerder beschreven gebouw vlakbij het onderzoeksgebied staat aangeduid, en eveneens een verwijzing naar de brug over de Vaart, *Pont*. De watermolen ten noordoosten van het projectgebied staat ook nog weergegeven.

Figuur 15. Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen.

3.3.2.5 Kaart van Popp (1842 – 1879)

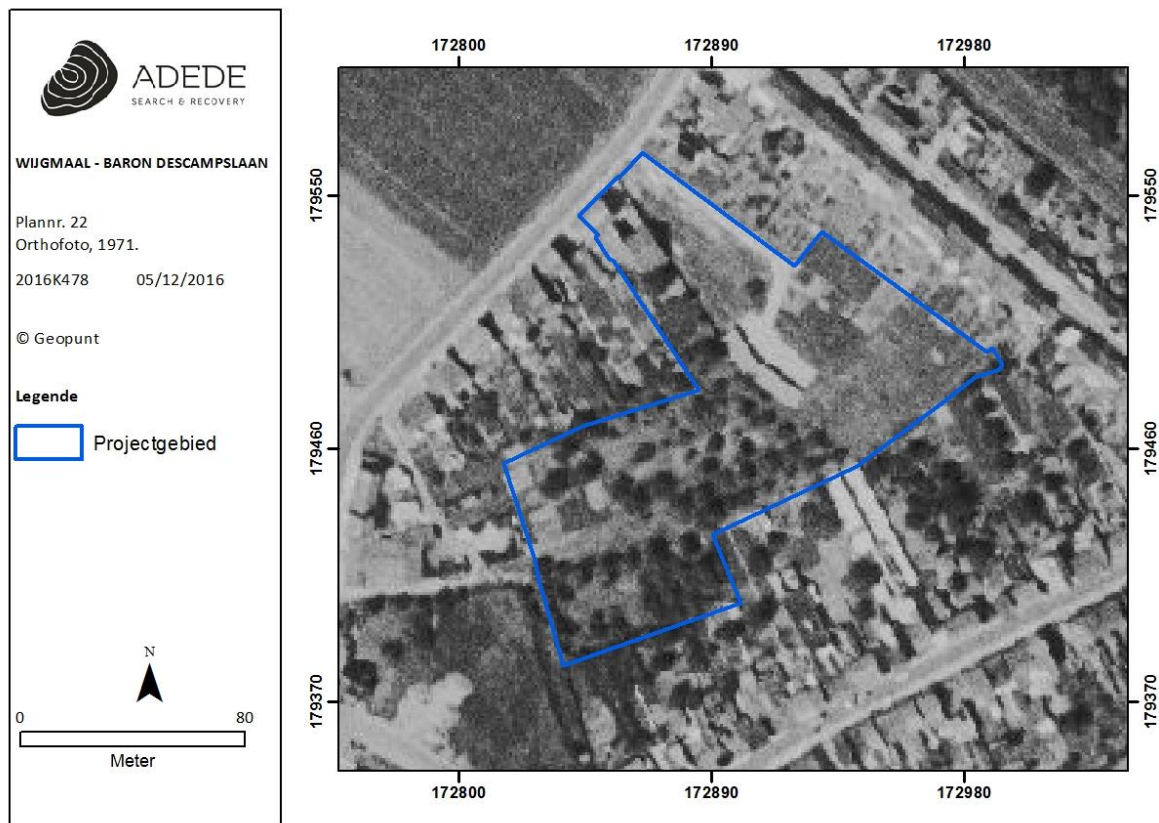
De Popp kaart geeft een zeer gedetailleerde weergave van de toenmalige perceelsgrenzen. Deze grenzen vormen veelal de voorlopers van de huidige perceelsgrenzen. De kaart geeft verder geen significante verschillen met de kaart van Vandermaelen of de Atlas der Buurtwegen.

Figuur 16. Situering van het projectgebied op de kaart van Popp.

3.3.2.6 Luchtfoto's (1971)

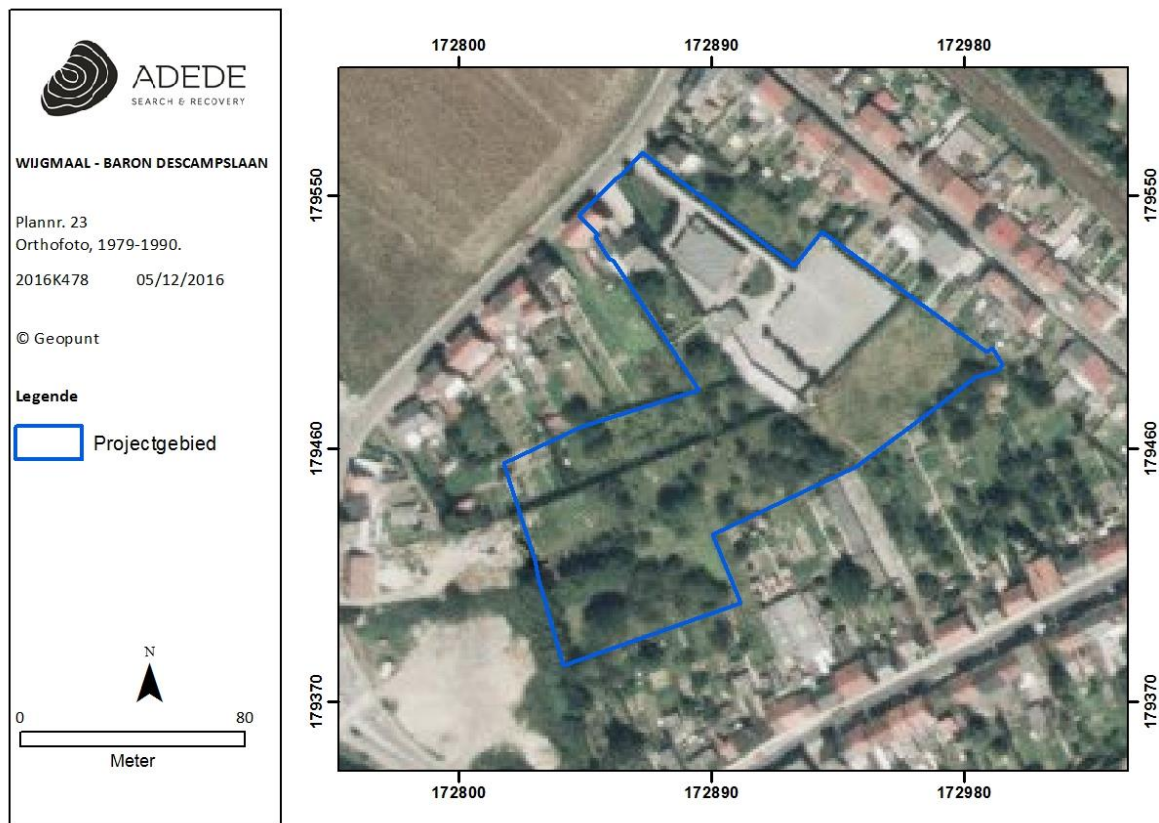
Op de luchtfoto van 1971 is er geen bebouwing aanwezig op het onderzoeksgebied. Het westelijk en zuidelijk deel is begroeid met bomen. Vanaf de straatkant lijkt een verharde weg te lopen naar het midden van het perceel waar zich een smal langwerpig gebouw bevindt. De grond voor het gebouw is eveneens verhard. De overige delen in deze noordelijke zone liggen braak.

Figuur 17. Situering van het projectgebied op de orthofoto, winter 1971.

3.3.2.7 Luchtfoto's (1979-1990)

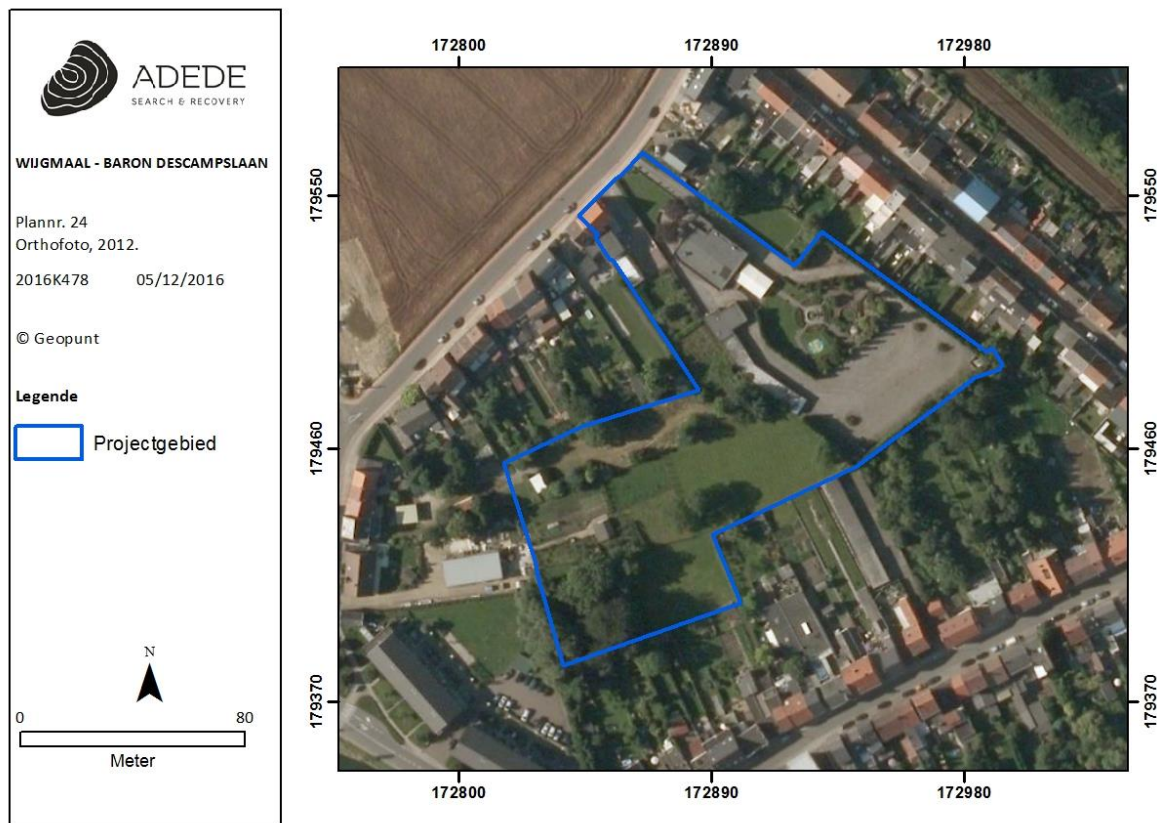
De toestand van het westelijk en zuidelijk deel van het projectgebied is onveranderd, namelijk braak met aanwezige vegetatie. In het noorden zijn twee nieuwe gebouwen verschenen die met de hoofdweg verbonden zijn door een verharde weg. Een van beide nieuwe gebouwen is tegen het oudere gebouw gelegen. Ten oosten van de gebouwen werd een ander deel van het terrein eveneens verhard. Het meest oostelijke perceel van het onderzoeksgebied is nog steeds braakliggende grond.

Figuur 18. Situering van het projectgebied op de orthofoto uit 1979-1990.

3.3.2.8 Luchtfoto's (2012)

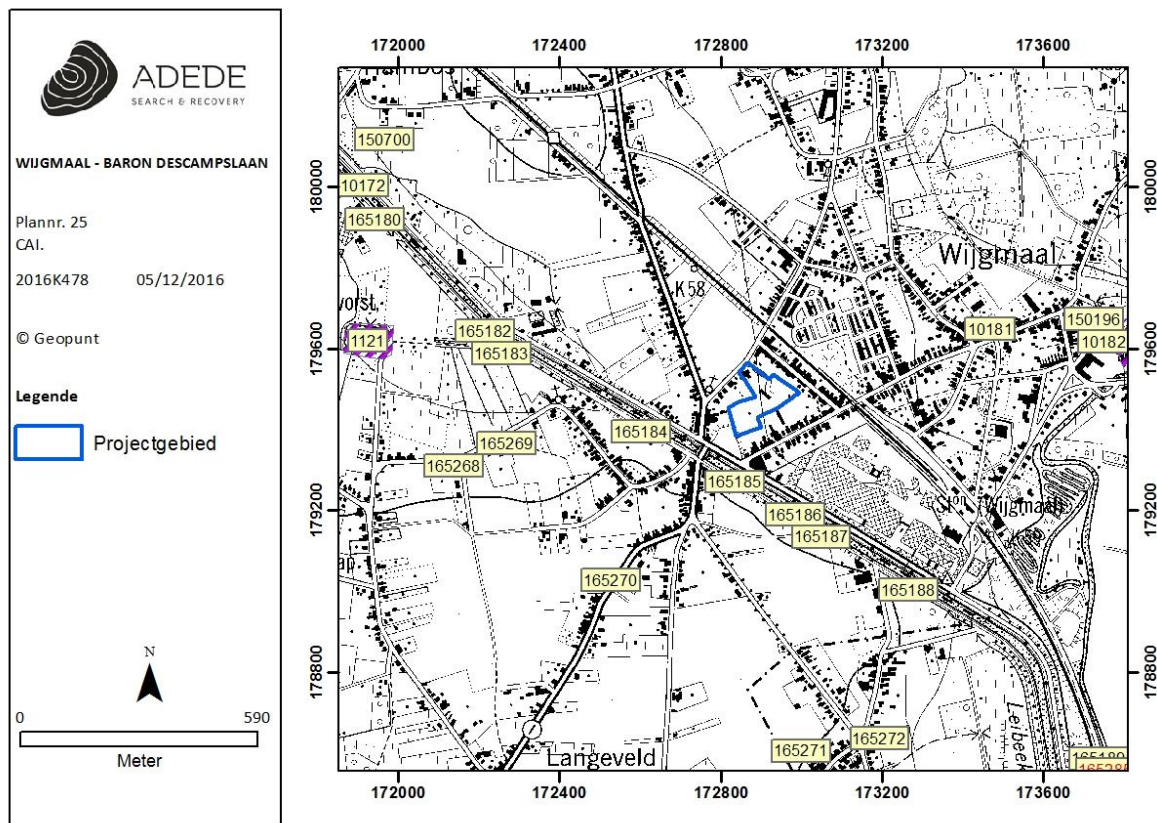
De grootste wijziging ten opzicht van voorgaande orthofoto betreft de aanleg van een lusttuin en de verschuiving van de parking naar het zuidoosten van het projectgebied. Tevens zijn twee kleine gebouwstructuren verschenen in het uiterste westen van het projectgebied. Dit komt tevens overeen met de huidige situatie.

Figuur 19. Sitering van het projectgebied op de orthofoto, 2012.

3.4 Archeologische situering van het projectgebied

Er vond nog geen archeologisch (voor)onderzoek plaats op de locatie van het onderzoeksgebied. De Centraal Archeologische Inventaris geeft echter op haar Geoportaal een aantal meldingen van bewoning uit de late middeleeuwen en 18^e eeuw weer, alsook overblijfselen uit de Tweede Wereldoorlog.

Figuur 20. Situering van enkele CAI-meldingen in de omgeving van het projectgebied.

CAI locatie 1121

Op deze locatie, gelegen op 1km ten westen van het onderzoeksgebied, lag het kasteel Hoogvorst, ook bekend onder de namen Hof van Nodenbeke en Kasteel van Herent. Het was een site met walgracht die mogelijk teruggaat op een opperhof-neerhofstructuur. De eerste vermelding dateert uit 1304. Een tekst uit 1513 beschrijft de site als een huis deels in steen en deels in leem met walm of stro gedekt. De site is afgebeeld op de Ferrariskaart als het Chateau de Herent¹¹. Het huidige Kasteel d'Hoogvorst betreft een 19de-eeuws landhuis in sterk vervallen toestand¹².

CAI locatie 10172

Deze locatie bevindt zich op 1,2 kilometer ten noordwesten van het onderzoeksgebied. Hier bevindt zich een alleenstaande site met walgracht met de naam Keulenhof. Het wordt gedateerd in de late middeleeuwen. De site wordt weergegeven op de Ferrariskaart¹³.

CAI locatie 10181

¹¹ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/1121>

¹² <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/212292>

¹³ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/10172>

Op 600 meter ten oosten van het onderzoeksgebied lag de Sint-Adriaanskapel die gedateerd wordt in de late middeleeuwen. De kapel wordt weergegeven op de Ferrariskaart¹⁴.

CAI locatie 10182

Op deze locatie, 900 meter ten oosten van het onderzoeksgebied, lag een site met walgracht, die mogelijk een motte was. De 18^e eeuw wordt beschouwd als de terminus ante quem voor de datering van deze site. Het is de voorbode geweest van de fabrieken Remy. De site wordt weergegeven op de kaart van Ferraris¹⁵.

CAI locatie 150196

850 meter ten oosten van het projectgebied, op de grens met Wilsele, lag de molen van Wijnmaal. De 18^e eeuw wordt beschouwd als de terminus ante quem voor de datering van deze molen die wordt weergegeven op de kaart van Ferraris¹⁶.

CAI locatie 165180, 165181, 165182, 165183, 165184, 165186, 165187, 165188, 165268, 165269, 165270, 165271, 165272

Ten westen en zuiden van het onderzoeksgebied liggen aan de overkant van de Vaart bunkers uit de Tweede wereldoorlog. Deze maakten deel uit van de eerste linie van de KW-Linie. De meeste zijn nog aanwezig in het huidige landschap, enkel 165180 en 165188 zijn verdwenen¹⁷.

¹⁴ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/10181>

¹⁵ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/10182>

¹⁶ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/150196>

¹⁷ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/165180>; <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/165181>; <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/165182>; <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/165183>; <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/165184>; <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/165185>; <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/165186>; <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/165187>; <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/165188>

4 Besluit

4.1 Besluit gespecialiseerd publiek

- *Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied?*

Aanwijzingen voor de oudste perioden van de geschiedenis zijn er niet. Het uitgevoerde archeologisch onderzoek in de ruimere omgeving geeft immers geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen of menselijke aanwezigheid. De bestaande bronnen maken voornamelijk melding van bewoning vanaf de 18de eeuw. Deze kan in verband gebracht worden met de nabijgelegen molen en dus met de verschillende productiefasen van rijststijfsel¹⁸. Dit zorgde voor een beperkte ontwikkeling van de ruimere omgeving van het gebied (700m ten noordoosten). Het projectgebied zelf kan echter gekenmerkt worden als een zone met een lage densiteit aan bewoning: de eerste bewoning kwam er pas in de 20ste eeuw. De aanwijzingen met betrekking tot beide wereldoorlogen zijn vrij beperkt. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd er strijd geleverd tussen Rotselaar en Wijgmaal. Deze strijd bevond zich echter veel zuidelijker. De bunkers die behoren tot de KW-linie bevinden zich allen ten zuidwesten van de Vaart. Aanwijzingen voor activiteit in de omgeving van het projectgebied zijn er echter niet.

- *Zijn er archeologische sites met relevante cultuurhistorische waarde gekend op of in de omgeving van het onderzoeksgebied?*

Binnen het projectgebied zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. In de ruimere omgeving van het projectgebied zijn wel enkele archeologisch waardevolle sites opgenomen in de Centraal Archeologische Inventaris. Het betreft in de eerste plaats twee sites met walgracht die zich beiden bevinden op meer dan 1km ten noordwesten van het projectgebied. Een derde site met walgracht, die mogelijks teruggaat op een mottestructuur, kan samen met de Sint-Adriaanskapel en de molen van Wijgmaal in verband gebracht worden met rijststijfselfproductie en aldus met de ontwikkeling van gehucht Wijgmaal. Deze bevinden zich op iets minder dan 1km van het projectgebied. Tot slot kan de KW-linie vermeld worden, die zich aan de overkant van de Vaart bevindt.

- *Hoe evolueerde het historische landgebruik en bebouwing van het onderzoeksgebied?*

Het projectgebied bevindt zich net op de rand van de helling naar het Dijlebekken. Hoewel de ruimere omgeving vrij bosrijk is, staat het projectgebied sinds het ontstaan van de cartografische bronnen gekarteerd als akker-/weideland. Pas in de 20ste eeuw kwam hier verandering in met de

¹⁸ GJBELS, J., 1982-1983

constructie van een gebouw dat aan de oorsprong ligt van de huidige feestzaal. Dit blijft ook de enige bebouwing binnen het projectgebied, met uitzondering van enkele kleine schuurgebouwtjes in het westen van het projectgebied die in verband gebracht kunnen worden met landbouwactiviteiten binnen de rest van het projectgebied dat tot op heden een functie als landbouwgrond kent.

- *Wat is de potentiële impact van de geplande werken op het cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed?*

De grootste verstoring zal veroorzaakt worden door de constructie van enkele woonunits. Deze bevinden zich voornamelijk in het zuiden en het westen van het projectgebied. Deze zullen de bodem verstoren over een oppervlak van 1 896 m² en dit tot op een diepte van 80cm onder het huidige maaiveld. In het noorden van het projectgebied komt een gebouw met een kelder. Deze kelder zal de bodem verstoren tot een diepte van 3m onder het huidige maaiveld, met een oppervlak van 179m². Er worden een vijftal zones voor regenwaterputten voorzien. Dit betreft een oppervlakte van 425m² en een geplande verstoringsdiepte van 2,50m onder het maaiveld. Centraal in het projectgebied wordt een wadi aangelegd, met een gepland oppervlak van 372m². De verstoringsdiepte van deze wadi is niet gekend.

Algemeen kan besloten worden dat de geplande werken een grondige verstoring van het eventueel aanwezige bodemarchief zullen teweegbrengen. Enkel de nieuwbouw in het noorden van het projectgebied wordt aangelegd op een reeds verstoorde zone. De rest van de nieuwbouwcomplexen komen in onverstoord terrein.

- *Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?*

Op basis van het bestudeerde bronnenmateriaal kan geen sluitend antwoord gegeven worden op de vraag of zich binnen het projectgebied archeologisch waardevolle sites bevinden. Er kunnen tevens geen uitspraken gedaan worden over de archeologische verwachting van het projectgebied aangezien het archeologisch onderzoek in de omgeving eerder beperkt is. De bodem is echter vrij geschikt voor menselijke bewoning/activiteiten en omdat het grootste deel van het projectgebied steeds als akker- of weideland in gebruik is geweest, wordt een goede bewaring van eventueel aanwezige archeologische resten verwacht. Er wordt dan ook een vooronderzoek met ingreep in de bodem geadviseerd.

In de Code van de Goede Praktijk worden verschillende onderzoeksmethodes voorgesteld teneinde de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Deze worden hieronder kort toegelicht in functie van hun kennisvermeerderingspotentieel en dit in verhouding tot de kosten.

Landschappelijk bodemonderzoek heeft als doel de aardkundige opbouw en de ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door middel van een gerichte

staalname. Dit kan gebeuren door middel van een booronderzoek of profielputten. Deze methode biedt echter niet voldoende informatie om een antwoord te bieden op de vraag of zich archeologische waardevolle resten bevinden binnen het projectgebied.

Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken en dit door elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Deze onderzoeksmethode heeft echter als nadeel de hoge kostprijs, de complexe verwerking van de gegevens en de noodzaak om de meetresultaten te toetsen aan de realiteit doordat ze veelal moeilijk interpreteerbaar zijn. Tevens kan op basis van een geofysische prospectie, waarbij geen antropogene fenomenen onderscheiden worden, niet geconcludeerd worden dat er geen archeologische site aanwezig is. Bijkomend veldwerk is dan ook vereist.

Veldkartering heeft tot doel om relevante archeologische indicatoren te zoeken door middel van een visuele inspectie van het terrein. Dit kan enkel uitgevoerd worden in terrein- en weersomstandigheden die een goede visuele waarneming van de vondsten aan het oppervlak toelaten. Tevens kunnen uit de resultaten van veldkartering geen sluitende conclusies getrokken worden over de afwezigheid van antropogene sporen in de ondergrond. Bijkomend veldwerk is dan ook hier vereist.

Verkennd archeologisch booronderzoek heeft als doel archeologische sites op te sporen door middel van boringen. **Waarderend archeologisch booronderzoek** heeft als doel reeds opgespoorde archeologische sites te evalueren door middel van boringen. Deze methode is bijzonder nuttig voor het opsporen van een losse vondstenspreiding van lithisch materiaal kenmerkend voor steentijdsites. Het bureauonderzoek kon evenwel niet aantonen dat er een grote verwachting bestaat naar in situ bewaarde steentijdsites. De reden is het lange gebruik van de site als landbouwgebied, waardoor de vraagstelling zich moet richten naar het aantreffen van archeologische sporen.

Proefsleuven en proefputten hebben als doel uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kunnen verantwoorde uitspraken worden gedaan voor de rest van het terrein. Deze methode is de meest efficiënte om op de onderzoeksvragen, die na de bureaustudie nog overblijven, te kunnen antwoorden, vanuit wetenschappelijk én economisch standpunt. Dit onderzoek kan echter nog niet worden aangevat aangezien de terreinen nog niet in eigendom zijn van de opdrachtgever en omdat bepaalde zones (parking en lusttuin) nog bedekt zijn met een verharding die eerst uitgebroken moet worden.

4.2 Besluit breed publiek

Het uitzicht van het projectgebied, dat bestaat uit een feestzaal en voor de rest uit akker- en weideland, zal danig veranderen door de geplande werkzaamheden in het kader van een co-housingproject. In eerste instantie wordt de bestaande feestzaal afgebroken. In de plaats komen 7 woonblokken die allen voorzien zijn van regenwater- en afvoerputten. Tussen de woonblokken worden groenzones voorzien en centraal in het projectgebied wordt een wadi aangelegd. Dit brengt een ernstige verstoring van de bodem met zich mee.

Het bureauonderzoek laat niet toe om uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het projectgebied waardoor ADEDE bvba een vooronderzoek met ingreep in de bodem adviseert en dit in de vorm van een proefsleuvenonderzoek. Aangezien de terreinen nog niet in eigendom zijn van de opdrachtgever, kan het onderzoek pas uitgevoerd worden na het verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning.

5 Bibliografie

- BERCKMANS J., GEERTS R., Van Wicmale tot Wijgmaal, 2002.
- GIJBELS J., De Remyfabrieken te Wijgmaal, 1982 – 1983.
- Stichting Industrieel en Wetenschappelijk Erfgoed, De Remyfabrieken te Wijgmaal, 2000.

Online bronnen:

- <https://inventaris.onroenderfgoed.be>
- <https://cai.onroenderfgoed.be>
- <http://www.erfgoedcelleuven.be>
- <http://www.kwlinie.be>

6 Lijst van plannen

0001	Situering van het projectgebied op de topografische kaart	1:1	Digitaal	05/12/2016
0002	Situering van het projectgebied op de orthofoto uit 2015	1:1	Digitaal	05/12/2016
0003	Situering van het projectgebied op GRB	1:1	Digitaal	05/12/2016
0004	Gekende verstoorde zones	1:1	Digitaal	05/12/2016
0005	Inplantingsplan bestaande toestand	1:1	Digitaal	05/12/2016
0006	Inrichtingsplan ontwerptoestand	1:1	Digitaal	05/12/2016
0007	Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m	1:1	Digitaal	05/12/2016
0008	Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail)	1:1	Digitaal	05/12/2016
0009	Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart	1:50 000	Digitaal	05/12/2016
0010	Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart	1:200 000	Digitaal	05/12/2016
0011	Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart	1:1	Digitaal	05/12/2016
0012	Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart	1:1	Digitaal	05/12/2016
0013	Situering van het projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart	1:1	Digitaal	05/12/2016
0014	Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand	1:1	Digitaal	05/12/2016
0015	Situering van het projectgebied op het gewestplan	1:1	Digitaal	05/12/2016
0016	KW-linie in de omgeving van het projectgebied	1:1	Digitaal	05/12/2016
0017	Situering van het projectgebied op de kaart van Fricx	1:110 000	Analoog	05/12/2016
0018	Situering van het projectgebied op de kaart van Ferraris	1:11 520	Analoog	05/12/2016
0019	Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen	1:3 000	Analoog	05/12/2016
0020	Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen	1:20 000	Analoog	05/12/2016
0021	Situering van het projectgebied op de kaart van Popp	1:5 000	Analoog	05/12/2016
0022	Situering van het projectgebied op de orthofoto uit 1971	1:1	Digitaal	05/12/2016
0023	Situering van het projectgebied op de orthofoto uit 1979-1990	1:1	Digitaal	05/12/2016
0024	Situering van het projectgebied op de orthofoto uit 2012	1:1	Digitaal	05/12/2016
0025	CAI locaties in de omgeving van het projectgebied	1:1	Digitaal	05/12/2016

7 Lijst van figuren

Figuur 1. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.	- 18 -
Figuur 2. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail).	- 19 -
Figuur 3. Hoogteprofielen van het projectgebied.	- 20 -
Figuur 4. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart.	- 21 -
Figuur 5. Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart.	- 22 -
Figuur 6. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.	- 24 -
Figuur 7. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart.	- 25 -
Figuur 8. Situering van het projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart.	- 26 -
Figuur 9. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand.	- 27 -
Figuur 10. Situering van het projectgebied op het gewestplan.	- 28 -
Figuur 11. Situering van het projectgebied ten opzichte van de KW-linie.	- 31 -
Figuur 12. Situering van het projectgebied op de kaart van Fricx.	- 32 -
Figuur 13. Situering van het projectgebied op de kaart van Ferraris.	- 33 -
Figuur 14. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen.	- 34 -
Figuur 15. Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen.	- 35 -
Figuur 16. Situering van het projectgebied op de kaart van Popp.	- 36 -
Figuur 17. Situering van het projectgebied op de orthofoto, winter 1971.	- 37 -
Figuur 18. Situering van het projectgebied op de orthofoto uit 1979-1990.	- 38 -
Figuur 19. Situering van het projectgebied op de orthofoto, 2012.	- 39 -
Figuur 20. Situering van enkele CAI-meldingen in de omgeving van het projectgebied.	- 40 -